

ZAVOD ZA SLEPO IN SLABOVIDNO MLADINO LJUBLJANA
Langusova ulica 8, 1000 LJUBLJANA

P O R O Č I L O
O URESNIČEVANJU VZGOJNO IZOBRAŽEVALNEGA DELA
za šolsko leto 2012/2013

Ljubljana, september 2013

VSEBINA

	str.
I. UVOD	3
1. MOŽNOSTI ZA IZVAJANJE VZGOJNO IZOBRAŽEVALNEGA DELA	4
2. KADROVSKE MOŽNOSTI	5
3. PEDAGOŠKO VODENJE	7
4. SEMINARJI, ŠTUDIJSKE SKUPINE IN DRUGE OBLIKE IZOBRAŽEVANJA	8
5. PROJEKTI	20
6. AKTIVI	24
7. VZGOJNO – IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI	26
7.1. Vrtec	27
7.2. Osnovna šola	28
7.3. Srednja šola	34
7.4. Domska vzgoja	36
7.5. Mobilna služba	37
8. ZGODNJA OBRAVNAVA	38
9. SVETOVALNA SLUŽBA	38
10. ENOTA ZA PRIPOMOČKE	40
10.1. Knjižnica	40
11. PREHRANA	42
II. DRUGE DEJAVNOSTI	43
12. KOORDINACIJA PROGRAMOV MESTNE ZPM	43
13. MEDNARODNO PRIZNANJE ZA MLADE MEPI	43
14. PROSTOVOLJSTVO	43
15. DAN ODPRTIH VRAT	43
16. OBISK DIJAKOV ZSSM LJ V SARAJEVU	44
17. SKRB ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO OTROK	44
18. ŠOLSKI SKLAD ZSSM LJ	44

Na temelju Sklepa o ustanovitvi javnega vzgojno izobraževalnega Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana, je učiteljski zbor dne 19. 09. 2013 in Svet staršev dne 02. 10. 2013 obravnaval, Svet Zavoda pa je dne 03. 10. 2013 obravnaval in sprejel

P O R O Č I L O
O URESNIČEVANJU VZGOJNO IZOBRAŽEVALNEGA DELA
za šolsko leto 2012/2013

I. UVOD

Zavod za slepo in slabovidno mladino Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: Zavod) je ustanovljen za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti za slepe in slabovidne otroke, mladoletnike in mlajše polnoletne (v nadaljevanju: otroci), ki se opravlja kot javna služba.

V šolskem letu 2012/13 smo izvajali:

- prilagojeni program za predšolske otroke
- prilagojeni 9-letni izobraževalni program OŠ z enakovrednim izobrazbenim standardom za slepe in slabovidne otroke
- prilagojeni 9-letni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom
- posebni program vzgoje in izobraževanja
- prilagojeni program srednjega poklicnega izobraževanja: program administrator
- prilagojeni program poklicno-tehniškega izobraževanja: program ekonomski tehnik
- vzgojni program domov za učence s posebnimi potrebami

Poleg omenjenih programov smo izvajali tudi mobilno službo ter program zgodnje obravnave.

Z namenom, da se približamo našim učencem v oddaljenih regijah, smo razširjen obseg dodatne strokovne pomoči (računalništvo in matematiko) izvajali na 6 osnovnih šolah: OŠ Oplotnica, OŠ Hoče, OŠ Borcevi za severno mejo Maribor, OŠ Beltinci, OŠ Ormož in OŠ Prežihov Voranc v Ravnah na Koroškem.

Razširjeni obseg dodatne strokovne pomoči smo izvajali tudi v vrtcu. Vsak torek se je skupini otrok iz vrtca v Zavodu pridružila skupina predšolskih otrok z okvaro vida s področja celotne Slovenije. Tedensko sta se izmenjavali mlajša (1-3 leta) in starejša (3-6 let) skupina.

V Zavodu se je vsak dan v tednu začel najprej z jutranjim varstvom čakajočih na pouk, nato je sledil pouk. Po kosilu so bili učenci vključeni v oddelek podaljšanega bivanja, dijaki pa so s programom nadaljevali v dijaškem domu.

V popoldanskem času se je odvijal pouk specialnih znanj, v katerega so bili vključeni učenci, ki obiskujejo inkluzivne šole. Glede na individualne potrebe posameznika, ki so bile opredeljene z individualiziranim programom, so imeli učenci in dijaki možnost obiskovati program slepega tipkanja, brajice, računalništva, orientacije in mobilnosti, vsakodnevnih spretnosti, socializacije, vaje vida, vaje senzorike, športnih aktivnosti, glasbo, angleški jezik, matematiko. Specialna znanja smo združili pod skupnim imenom

POST – Podporne strategije. Izvajala so se v individualni ali skupinski obliki. Mobilni učitelji so redno prihajali v vrtce in šole ter z neposrednim delom z otroki in učenci ter strokovnimi delavci pripomogli k ustvarjanju in zagotavljanju enakovrednih pogojev za vzgojo in izobraževanje otrok in učencev z okvaro vida.

Z 31. 08. 2012 smo zaključili s poskusom Delovanja Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana kot Centra za zagotavljanje pomoči na področju inkluzivnega izobraževanja slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov. Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 154. seji, dne 24. 01. 2013 obravnaval poročilo poskusa in podal pozitivno oceno. Na osnovi izkušenj in potreb smo za šolsko leto 2012/2013 pridobili dodatno delovno mesto učitelja za slepe, ki je izvajal program zgodnje obravnave.

Spremljali smo zdravstveno problematiko otrok, prehrano, spanje in vse aktivnosti, ki so povezane z našimi otroki. Učenci so hodili na redne in izredne zdravniške preglede. Posebno pozornost smo namenili sestavi zdravih jedilnikov in uvajanju bolj zdravih obrokov. Učenci so se odzvali povabilu v skupino za zniževanje telesne teže.

Interesne dejavnosti smo organizirali v skladu z željami učencev in z individualnimi potrebami usposabljanja posameznega učenca.

Delavci Zavoda smo poleg predpisanih programov svoje delo razširili tudi na starše in učitelje. Izvajali smo različne delavnice za starše, ki so bile prilagojene starosti otrok in ostalim njihovim posebnim potrebam. Seminarji za učitelje so bili dobro obiskani. Sodelovanje s šolami se je poglobilo.

V Zavodu smo vsem učencem in dijakom omogočili uporabo prilagojene računalniške opreme, panele za lažje spremljanje prezentacij in interaktivno tablo, ki je posebej primerna za delo s slabovidnimi učenci. Vso razpoložljivo opremo smo izposodili tudi šolam, kamor so vključeni učenci z okvaro vida.

Vzgojno-izobraževalne naloge smo izvajali po kurikulumu za vrtce in po predmetniku in učnem načrtu za osnovno in srednjo šolo.

Uspešni smo bili pri promociji Vrta čutil in Zavoda v celoti.

1. MOŽNOSTI ZA IZVAJANJE VZGOJNO - IZOBRAŽEVALNEGA DELA

Splošni pogoji za izvajanje vzgojno izobraževalnega dela niso bili zadovoljivi. Težave smo imeli pri zagotavljanju ustrezne opreme, didaktičnih pripomočkov in učbenikov na inkluzivnih šolah. Velik strošek so predstavljali tudi prevozni stroški za mobilno službo, saj smo bili primorani zagotoviti del sredstev iz lastnih sredstev. Mesečno smo se srečevali z likvidnostnimi težavami, saj sredstva ustanovitelja zaradi neustreznega načina financiranja niso bila zadostna.

Enota za pripomočke je zaživela le delno, čeprav je ravno njena vloga pri zagotavljanju enakovrednih pogojev izobraževanja bistvena. Po naročilu šol smo prilagajali in tiskali učna gradiva v brajici, tipne slike, zemljevide in brajeve knjige za domače branje za učence v inkluziji. Šolam smo bili primorani zaračunati materialne stroške za prilagojena gradiva. Posledično je bilo manj naročil kot v preteklem letu.

Obstoječa šolska zakonodaja močno ovira prehod na celostno obravnavo otrok in mladostnikov z okvaro vida, kar pa vpliva tudi na preoblikovanje Zavoda v Center za

vseživljensko učenje oseb z okvaro vida. Vsi obeti, da se bo na tem področju situacija izboljšala, so se na žalost odmaknili v prihodnost. Izvajanje novega Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, ki prinaša nekaj novosti in kvaliteten premik v celostni obravnavi otrok z okvaro vida, se je iz 01. 09. 2011 najprej prestavilo na 01. 01. 2012 in kasneje na 01. 09. 2013.

Na področju zagotavljanja enakovrednih pogojev vzgoje in izobraževanja otrok z okvaro vida ne uspemo v zadostni meri zagotoviti ustrezne opreme, izdelati ustreznih didaktičnih pripomočkov in prilagoditi ustreznih učbenikov. Prav tako imamo težave z zagotavljanjem specialne računalniške in programske opreme, ki jo pri učenju specialnih znanj uporabljajo naši mobilni učitelji.

Za izvajanje prilagojenih programov v Zavodu imamo dovolj prostorskih in kadrovskih možnosti. Zaradi vse bolj zahtevne populacije, ki se šola v Zavodu, pa je bilo potrebno iskati nove možnosti za vključevanje različnih strokovnjakov v celostno obravnavo. Kadrovske smo se okrepili s strokovno delavko, ki ima veliko znanj s področja avtizma in s strokovno delavko za zgodnjo obravnavo, funkcionalno oceno vida in delo z otroki z več motnjami.

Za potrebe mobilne službe smo od ustanovitelja prejeli dva osebna avomobila, ki pa jih zaradi pomanjkanja sredstev nismo uspeli vzdrževati in uporabljati. Na mobilno službo smo razporedili zavodsko osebno vozilo Golf in krili vse stroške, ki so nastali iz te uporabe.

Večjih investicij ni bilo možno izpeljati (energetska sanacija stavbe, obnova učilnic), saj ustanovitelj ni v ta namen namenjal finančnih sredstev. Izvajali smo samo nujna vzdrževalna dela: sanacija napak na strešnih oknih v telovadnici, zamenjava toplotne črpalke, zamenjava poškodovanih stekel v oknih in zamenjava cevi v jedilnici. Kljub temu smo s pomočjo donacij uspeli prepleškati vse tri avle ter zamenjati nekaj pohištva z rabljenim, a dobro ohranjenim, osvežiti garderobo, prepleškati kabinet za matematiko in zgodnjo obravnavo, prostor čistilk ter vrata in podboje v prvem nadstropju dijaškega doma. S kontrastno barvo smo osvežili robnike v okolici Zavoda, namestili vodilno linijo v spodnji avli ter pričeli z ureditvijo nove sobe za starše. Pri tem so nam pomagali Simobil ter LC Viva.

2. KADROVSKE MOŽNOSTI

Pedagoško delo je potekalo pet dni v tednu, od ponedeljka do petka ves dan. Učitelji tiflopedagogi so poleg pouka izvajali še pouk specialnih znanj, interesne dejavnosti in ostala vzgojno-izobraževalna dela.

Predstavitev učiteljskega zbora

Zap. št.:	Ime in priimek:	Poučuje oz. delo, ki ga opravlja:
1.	Katjuša Koprivnikar	ravnateljica Zavoda, pedagoški vodja, vodja mobilne službe - službe za pomoč inkluziji
2.	Jurij Auer	knjižničar
3.	Klemen Bajc	vodja prehrane, vzgojitelj v domu učencev in dijakov
4.	mag. Nina Čelešnik Kozamernik	mobilna učiteljica, učiteljica za DSP v OŠ
5.	Tomaž Dojnik	mobilni učitelj za DSP – računalničar v OŠ
6.	Damijana Dušak	NAR, KEM, BIO v OŠ, TJA, GOS, NAR v OŠ (nis),

		izbirni - sodobna priprava hrane, KEM, BIO, NAR v SŠ, vsakodnevna opravila slepih
7.	Mojca Florjančič	vaje vida in sensorike, dopolnilni pouk 3./5. b
8.	Aleksandra Horvat	mobilna učiteljica za DSP v vrtcu
9.	Mateja Jenčič	SPD-komunikacija v OŠ, strokovno teor. predmeti v SŠ, učiteljica za DSP – računalništvo OŠ, SŠ
10.	Marija Jeraša	TJA v OŠ, SŠ, mobilna učiteljica za DSP v SŠ, razredničarka 1. letnika ET
11.	Tina Kastelic	učiteljica za DSP (porodniška)
12.	Tina Cortes Simoes	GOS v 5. b OŠ, vzgojiteljica v domu učencev in dijakov
13.	dr. Aksinja Kermauner	SLO v OŠ, mobilna učiteljica za DSP v OŠ in SŠ
14.	Sabina Klemenčič	učiteljica OŠPP (porodniška)
15.	Polonca Knific	učiteljica DSP v OŠ in SŠ, učiteljica MAT v OŠ, 7./8. b
16.	Neža Krmelj	učiteljica v OPB, vzgojitelj v domu, učitelj delovnega usposabljanja, mobilna učiteljica za DSP v vrtcu (nadomeščanje porodniške)
17.	Urška Lah	učiteljica v OŠ (nis), razredničarka 3./5. b, zgodnja obravnava
18.	Neva Laščak	GVZ v OŠ, NIS, PP VIZ, razredničarka 7./8. a razreda, interesna dejavnost, razširjeni obseg DSP-glasba
19.	Kristina Lotrič	MAT SŠ in OŠ, FIZ OŠ
20.	Darja Lukan	strokovno teoretični predmeti SŠ, razredničarka 4. letnika ADM
21.	Lucija Maršič	razredni pouk NIS, TIT v OŠ, razredničarka 8./9. b razreda
22.	Tatjana Murn	SLO, KOM, RET v SŠ, razredničarka 2. letnika ADM, mobilna učiteljica za DSP v OŠ in SŠ
23.	Damjana Oblak	mobilna učiteljica za DSP v vrtcu in OŠ
24.	Karmen Pajk	NI1, NI2, ZGO, DIE v OŠ, DRU, TJN v SŠ, mobilna učiteljica za DSP v SŠ
25.	Lena Pavli Fister	socialna delavka
26.	Tjaša Pečnik	učiteljica OVI (porodniška)
27.	Nataša Podgornik	namizni založnik, knjižničar
28.	Marija Repe Kocman	namizni založnik, učiteljica DRU in GEO (porodniška)
29.	Nina Schmidt	LVZ v OŠ, NIS
30.	Tadeja Sitar	vzgojiteljica v vrtcu
31.	Dragana Žunič	učiteljica zgodnje obravnave
32.	Nastja Strnad	namizni založnik, učiteljica v OPB
33.	Jelena Stipanič	učiteljica v PP VIZ, interesne dejavnosti (nadomeščanje porodniške)
34.	Katarina Šimnic Sabina Šilc	psihologinja (do 06. oktobra 2012) psihologinja (od 07. oktobra 2012)
35.	Monika Šivic	vzgojiteljica v domu učencev in dijakov
36.	Dušan Škafar	vzgojitelj v domu učencev in dijakov
37.	Tanja Tajnikar	mobilna učiteljica za DSP v vrtcu, OŠ in SŠ (nadomeščanje porodniške)
38.	Gašper Tanšek	ŠVZ v OŠ, NIS PP VIZ, interesne dejavnosti,

		razširjeni obseg DSP za OŠ in SŠ
39.	Branka Terpin	SPD v OŠ – orientacija, komunikacija, interesne dejavnosti, razširjeni obseg DSP - strojepisje, orientacija v OŠ, SŠ
40.	Albert Tomič	organizator računalniške dejavnosti, dopolnilni pouk 8./9. b, SPD v OŠ - računalništvo, KOM v SŠ
41.	Mateja Zidarič	Mobilna učiteljica za DSP v vrtcu in OŠ
42.	Veronika Wiegele	pomočnica vzgojiteljice v vrtcu
43.	Ana Vrečko	spremljevalka gibalno oviranemu učencu
44.	Gregor Hribar/ Peter Štampar	varuh/negovalec
45.	Jera Svetek/ Barbara Denk	varuh/negovalec

Drugi strokovni delavci

Zap. št.	Ime in priimek	Delovno mesto	Telefonske številke
1.	Lena Pavli Fister	socialna delavka	(01) 2442 764
2.	Sabina Šilc	psihologinja	(01) 2442 763
3.	Nina Schmidt, Jurij Auer	knjižničarja	(01) 2442 767
4.	Nastja Strnad, Nataša Podgornik	namizni založnik	(01) 2442 773
5.	Dragana Žunič	zgodnja obravnava	
6.	Danijel Turecki	zdravstveni delavec	(01) 2442 774

Administrativno – tehnični delavci

Zap. št.	Ime in priimek	Delovno mesto	Telefonske številke
1.	Zdenka Štrus	računovodkinja	(01) 2442 761
2.	Marija Jager	administratorica	(01) 2442 750
3.	Irena Ustar, Slavko Kobetič/Peter Grum	kuharja	(01) 2442 756
4.	Asima Brkić, Draga Goričanec, Fada Kajdić, Mirka Kurtuma, Zekija Pašić, Anica Smrke	čistilke	
5.	Stane Petrovčič	hišnik	(01) 2442 779
6.	Saša Ogrizek	vzdrževalec učne tehnologije	

3. PEDAGOŠKO VODENJE

Delo ravnateljice Katjuše Koprivnikar se deli na gospodarsko finančno vodenje, pedagoško vodenje, organizacijo dela, pravne posle, stike s Svetom staršev in Svetom Zavoda, neposredno delo z učenci in starši ter stike z okoljem. Ravnateljica skrbi tudi za nadaljnji razvoj Zavoda.

Pouk in drugo vzgojno izobraževalno delo je spremljala preko hospitacij in razgovorov z učitelji ter izvajalci pedagoškega procesa. Hospitacije so bile namenjene spremljanju dela učiteljev, ki so poučevali v kombiniranih oddelkih ter spremljanju timskega dela v oddelkih z več delavci. Skrbela je za izvajanje šolskega koledarja in bila predsednica komisije za zaključni izpit. Sodelovala je na sestankih strokovne skupine za pripravo in

evalvacijo individualiziranih programov učencev. Posebno pozornost je namenila sodelovanju s starši. Sproti je obravnavala splošno vzgojno-izobraževalno problematiko na sejah učiteljskega zbora, posebej pa še na sestankih službe za pomoč inkluziji, vzgojiteljskega zbora, zbora učiteljev osnovne šole in predmetnega učiteljskega zbora srednje šole. Z učitelji so bili opravljeni individualni letni razgovori. S tehničnimi delavci je bilo opravljenih več razgovorov (individualnih in skupinskih), na katerih je bila obravnavana problematika njihovega področja.

Zavod kot edino vzgojno izobraževalno inštitucijo za slepe je odprla navzven in omogočila možnost za sodelovanje z vsemi zainteresiranimi skupinami (Fakultete, Zveza društev slepih in slabovidnih, Medobčinska društva slepih in slabovidnih, Simobil, Lek, Lions klubi, RTV SLO, Porsche klub, mednarodne agencije, Stillmark, drugi zavodi za otroke s posebnimi potrebami, Cmepius, SOUS, Vidim Cilj, L'Occitane, Zavod Vid, Radi Hit, Rittmayer Institutio, Muzeji in galerije, Zdravilišča, Skupnost občin Slovenije, Fakulteta za defektologijo v Zagrebu, Sorodne inštitucije s področja bivše Jugoslavije, Visio international, Srednje šole, Očesna klinika, razvojne ambulante,...). Skupaj s sodelavci je reorganizirala delo mobilne službe ter pripravila vrsto novosti pri spremljanju in beleženju našega dela, ki je v tem trenutku veliko bolj pregleden in učinkovit. Posebno pozornost je namenila zagotavljanju pogojev za izvajanje zgodnje obravnave, posebnega programa vzgoje in izobraževanja, počitniškemu varstvu, potrebam staršev po jutranjem varstvu, podaljšanemu bivanju in odpiralnemu času v vrtcu.

Ker so bile finančne možnosti, namenjene izobraževanju, zelo omejene, je organizirala več predavanj na Zavodu, ki so bila namenjena celotnemu kolektivu. V primeru večjih kotizacij je v dogovoru s posamezniki omogočila udeležbo na izobraževanju le s polovičnim kritjem izobraževanja s strani Zavoda. Polovico so krili delavci sami.

Delovali smo tudi na področju projektne dela, funkcionalne ocene vida, promociji Vrta čutil, prilagajanju učbenikov, osveščanju javnosti o potrebah oseb z okvaro vida, izvajanju seminarjev in delavnic za učitelje, starše in otroke z okvaro vida.

Okrepili smo sodelovanje s Pedagoško Fakulteto, saj so študenti tiflopedagogike v prostorih Zavoda in pod vodstvom strokovnih delavcev Zavoda opravljali praktični del študija in prostovoljstva. Prav tako pa smo z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije sodelovali pri izvedbi programov za družine z otroki z okvaro vida.

V poletnih mesecih je bilo največ pozornosti namenjene organizaciji mobilne službe, enakomerni razporeditvi dela, kolektivnemu izobraževanju in zaposlovanju novih sodelavcev.

Ves čas pa smo se trudili ohranjati likvidno finančno stanje in pridobivati nova finančna sredstva s pomočjo donacij in oddaje prostorov.

Redno je o vseh spremembah in novostih poročala Svetu Zavoda.

Pri zagotavljanju materialnih pogojev smo bili delno uspešni, saj nismo uspeli zagotoviti drugačnega načina financiranja zavoda.

4. SEMINARJI, ŠTUDIJSKE SKUPINE IN DRUGE OBLIKE IZOBRAŽEVANJA

Delavci so se udeleževali aktivov, študijskih skupin, seminarjev in posvetov ter projektov, ki jih je organiziral Zavod RS za šolstvo in druge zunanje institucije ter Zavod.

Prednost pri izobraževanju so imeli seminarji za dodatno izobraževanje in poglobljanje znanj iz področja tiflopedagogike.

Poročilo o udeležbi zaposlenih na seminarjih, študijskih skupinah in drugih oblik izobraževanja v šolskem letu 2012/2013.

Zap. št.:	Strokovni delavci: Priimek in ime:	Vsebina:	Čas od do	Kraj:
1.	AUER JURIJ	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		konferenca o položaju slepih in slabovidnih – sodeloval s prispevkom »Pomen dela Josipa Kobala za izobraževanje slepih«	23. 04. – 23. 04. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
2.	BAJC KLEMEN	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
3.	CORTES SIMOES TINA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		1. sestanek študijske skupine za področje vzgoje, izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	30. 11. – 30. 11. 2012	Kamnik
		2. sestanek študijske skupine za področje vzgoje, izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	01. 02. – 01. 02. 2013	Kamnik
		3. sestanek študijske skupine za področje vzgoje, izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	02. 07. – 02. 07. 2013	Nova Gorica
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. – 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
4.	mag. ČELEŠNIK KOZAMERNIK NINA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		1. sestanek študijske skupine za učitelje slepih in slabovidnih učencev in dijakov (vodja ŠS)	25. 10. – 25. 10. 2012	Zavod
		2. sestanek študijske skupine za učitelje slepih in slabovidnih učencev in dijakov (vodja ŠS)	22. 11. – 22. 11. 2012	Zavod
		seminar "Koncept Halliwick - učence plavanja za osebe z zmanjšanimi zmoglostmi"	30. 11. - 30. 11. 2012	Ljubljana
		3. sestanek študijske skupine za učitelje slepih in slabovidnih	13. 03. – 13. 03. 2013	Zavod

		učencev in dijakov (vodja ŠS)		
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. - 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
5.	DOJNIK TOMAŽ	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		Mednarodni tabor komunikacije in računalništva - ICC 2013	15. 07. - 24. 07. 2013	Telč (Češka)
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
6.	DUŠAK DAMIJANA	1. sestanek študijske skupine za predmet biologijo	11. 10. - 11. 10. 2012	Ljubljana
		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		udeležba na praktični predstavitvi nove učbeniške serije »Dotik življenja za biologijo v 8. in 9. razredu OŠ«	30. 01. - 30. 01. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
7.	FLORJANČIČ MOJCA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. - 15. 02. 2013	Zavod
8.	HORVAT ALEKSANDRA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. - 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
9.	JENČIČ MATEJA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		strokovno izpopolnjevanje za akcijsko raziskovanje kot orodje za razvoj novosti	23. 10. - 23. 10. 2012	Ljubljana
		delovno srečanje polletne refleksije za inovacijski projekt	13. 03. - 13. 03. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
10.	JERAŠA MARIJA	zaključna konferenca projekta "Učinkovita implementacija izobraževalnih programov in	11. 09. - 11. 09. 2012	Brdo pri Kranju

		zagotavljanje kakovosti 2010 - 2012"		
		pridruženi član projekta STEP UP	07. 10. - 10. 10. 2012	Orebro
		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		sestaneč idejne zasnove projekta ESS za delo z dijaki s posebnimi potrebami za leta 2013 - 2015	11. 01. – 11. 01. 2013	Ljubljana
		pridruženi član projekta STEP UP	24. 02. – 27. 02. 2013	Luxemburg
		letni sestaneč – MDVI EURO NET	09. 04. – 14. 04. 2013	Molfetta
		projekt STEP UP	04. 06. – 07. 06. 2013	Velika Britanija
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije - predsednica	15. 02. – 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije - predsednica	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
11.	KASTELIC TINA	delovno srečanje številčno ocenjevanje v 3. razredu OŠ	11. 06. – 11. 06. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
12.	dr. KERMAUNER AKSINJA	novinarska konferenca zagon pilotnega projekta "Celovita rehabilitacija slepih in slabovidnih"	19. 10. - 19. 10. 2012	Ljubljana
		ogled Odilien inštituta v avstrijskem Gradcu	22. 11. - 22. 11. 2012	Gradec
		XXI. izobraževalni dnevi z naslovom »Zgodnje odkrivanje in obravnavanje oseb s posebnimi potrebami«	09. 04. – 10. 04. 2013	Portorož
		Konferenca o položaju slepih in slabovidnih – sodelovala s prispevkom »Zgodovina tipnih podob«	23. 04. – 23. 04. 2013	Ljubljana
		seja glavnega odbora DSRPS	19. 09. - 19. 09. 2012 19. 02. – 19. 02. 2013	Ljubljana
13.	KLEMENČIČ SABINA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
14.	KNIFIC POLONCA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
15.	KOPRIVNIKAR KATJUŠA	projekt EARLY INTERVENTION	08. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		1. sestaneč študijske skupine za področje vodilnih in vodstvenih delavcev zavodov	11. 10. - 11. 10. 2012	Kamnik
		udeležba na predavanju S. Uršnik,	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod

		V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA		
		1. srečanje za usposabljanje - šola za ravnatelje	19. 10. - 19. 10. 2012	Brdo pri Kranju
		sestane organizacijskega odbora za izobraževalne dneve 2013	06. 11. - 06. 11. 2012	Ljubljana
		XXI. strokovno srečanje ravnateljic in ravnateljev osnovnega šolstva	12. 11. - 13. 11. 2012	Portorož
		udeležba na predstavitvi tehničnih pripomočkov in programske opreme za slepe, slabovidne in dislektike	04. 12. - 04. 12. 2012	Ljubljana
		2. srečanje za usposabljanje - šola za ravnatelje	05. 12. - 05. 12. 2012	Brdo pri Kranju
		projekt ADVISORY GROUP MEETING	10. 12. - 11. 12. 2012	London
		2. sestanek študijske skupine za področje vodilnih in vodstvenih delavcev zavodov	10. 01. - 10. 01. 2013	Vipava
		1. sestanek na temo »Knjižnica za slepe – Inštitut za slepe«	04. 02. - 04. 02. 2013	Ljubljana
		2. sestanek aktiva vodilnih in vodstvenih delavcev zavodov	05. 02. - 05. 02. 2013	Ljubljana
		srečanje ravnateljev vzgojno izobraževalnih Zavodov	18. 02. - 18. 02. 2013	Ljubljana
		2. sestanek na temo »Knjižnica za slepe – Inštitut za slepe«	21. 02. - 21. 02. 2013	Ljubljana
		3. sestanek aktiva vodilnih in vodstvenih delavcev zavodov	06. 03. - 03. 03. 2013	Ljubljana
		2. seja Izvršnega odbora skupščine SOUS s posebnimi potrebami v mandatnem obdobju 2012 - 2016	11. 03. - 11. 03. 2013	Ljubljana
		Seminar - projekt ADVISORY GROUP MEETING	18. 03. - 20. 03. 2013	Ljubljana
		3. srečanje za usposabljanje - šola za ravnatelje	20. 03. - 20. 03. 2013	Predoslje pri Kranju
		4. sestanek aktiva vodilnih in vodstvenih delavcev zavodov	19. 03. - 19. 03. 2013	Maribor
		projekt EARLY INTERVENTION	07. 04. - 10. 04. 2013	Peč
		5. srečanje za usposabljanje - šola za ravnatelje	17. 04. - 17. 04. 2013	Predoslje pri Kranju
		konferenca o položaju slepih in slabovidnih	23. 04. - 23. 04. 2013	Ljubljana
		udeležba na pripravah novih EU projektov	10. 05. - 10. 05. 2013	Trst
		sodelovanje pri projektu »Ustvarjanju«	16. 05. - 16. 05. 2013	Laško
		zaključno srečanje – šola za ravnatelje	31. 05. - 31. 05. 2013	Kranj
		projekt STEP UP	04. 06. - 07. 06. 2013	Velika Britanija
		regijski posvet s spremembami načrtovanja dela za šolsko leto 2013/2014	12. 06. - 12. 06. 2013	Ljubljana
		sodelovanje na zaključni prireditvi »Mladi za medgeneracijsko sožitje«	18. 06. - 18. 06. 2013	Ljubljana
		6. sestanek aktiva vodilnih in vodstvenih delavcev zavodov	21. 06. - 21. 06. 2013	Maribor
		projekt ADVISORY GROUP MEETING	22. 06. - 26. 06. 2013	Bruselj (Belgija)
		posvet o selektivni in restriktivni	08. 07. - 08. 07. 2013	Ljubljana

		politiki nadomeščanja javnih uslužbencev v letih 2013 in 2014		
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. - 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
16.	KRMELJ NEŽA	začetni seminar brajice za učitelje slepih učencev ter učitelje, ki se pripravljajo za delo s slepimi	18. 04. - 18. 04. 2013	Zavod
17.	LAH URŠKA	projekt EARLY INTERVENTION	08. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		strokovni posvet o lahkem branju	21. 03. - 21. 03. 2013	Črna na Koroškem
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
18.	LAŠČAK NEVA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		seminar "Vokalna tehnika za otroke in mladostnike"	02. 11. - 02. 11. 2012	Ljubljana
		delovno srečanje polletne refleksije za inovacijski projekt	13. 03. - 13. 03. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		seminar WILLEMS	30. 08. - 30. 08. 2013	Italija
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. - 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
19.	LOTRIČ KRISTINA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
20.	LUKAN DARJA	zaključna konferenca projekta »Učinkovita implementacija izobraževalnih programov in zagotavljanja kakovosti 2010 - 2012	11. 09. - 11. 09. 2012	Brdo
		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		strokovni posvet – Andragog pri izvajanju učenja in izobraževanja odraslih s posebnimi potrebami	17. 01. - 17. 01. 2013	Ljubljana
		posvet za predsednike in tajnike šolskih komisij za zaključne izpite	05. 03. - 05. 03. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod

		iz varstva pred požarom		
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
21.	MARŠIČ LUCIJA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
22.	MURN TATJANA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. – 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
23.	OBLAK DAMJANA	projekt EARLY INTERVENTION	08. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		projekt EARLY INTERVENTION	07. 04. – 12. 04. 2013	Peč
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. – 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
24.	PAJK KARMEN	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. – 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
25.	PAVLI FISTER LENA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		1. sestanek študijske skupine za svetovalne delavce	19. 11. – 19. 11. 2012	Smlednik
		uvodno usposabljanje za uporabo spletne aplikacije "prevozi"	03. 12. - 03. 12. 2012	Ljubljana
		2. sestanek študijske skupine za svetovalne delavce	11. 02. – 11. 02. 2013	Veržej
		3. sestanek študijske skupine za svetovalne delavce	13. 05. – 13. 05. 2013	Višnja Gora
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
26.	PEČNIK TJASA	usposabljanje iz varstva pri delu in	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod

		iz varstva pred požarom		
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
27.	PODGORNIK NATAŠA	seminar delovnih razmerij v luči ZUJF in pripravljajočega novega zakona o delovnih razmerjih	07. 12. - 07. 12. 2012	Ljubljana
		udeležba na pripravah novih EU projektov	10. 05. - 10. 05. 2013	Trst
		udeležba na predavanju s področja delovnih razmerij	22. 05. - 22. 05. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
28.	REPE KOČMAN MARIJA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
29.	SCHMIDT NINA	1. strokovna sreda – Strokovni poudarki in poudarki letošnje bralne sezone	12. 09. - 12. 09. 2012	Ljubljana
		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		1. sestanek študijske skupine za področje knjižnična dejavnost	14. 11. - 14. 11. 2012	Ljubljana
		udeležba na predstavitvi tehničnih pripomočkov in programske opreme za slepe, slabovidne in dislektike	04. 12. - 04. 12. 2012	Ljubljana
		2. strokovna sreda – Okrajšani klasiki – nasilje nad literaturo ali motivacija za branje?	09. 01. - 09. 01. 2013	Ljubljana
		3. strokovna sreda – Kaj je in kje je leposlovje v knjižnici in sicer?	13. 03. - 13. 03. 2013	Ljubljana
		konferenca o položaju slepih in slabovidnih – sodelovala s prispevkom »Zgodovina tipnih podob«	23. 04. - 23. 04. 2013	Ljubljana
		udeležba na pripravah novih EU projektov	10. 05. - 10. 05. 2013	Trst
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. - 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
30.	SITAR TADEJA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
31.	STIPANIČ JELENA	tečaj Slovenskega znakovnega jezika 2. stopnja	februar - junija 2013 (v več delih)	Ljubljana
		delovni sestanek v okviru prenove Posebnega programa vzgoje in izobraževanja	18. 01. - 18. 01. 2013 15. 02. - 15. 02. 2013 26. 03. - 26. 03. 2013 08. 05. - 08. 05. 2013 16. 05. - 16. 05. 2013 13. 06. - 13. 06. 2013	Ljubljana
		seminar Uvod v ABA: (teorija in	14. 03. - 16. 03. 2013	Maribor

		praksa, poučevanje jezika ter delo doma in v šoli		
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
32.	STRNAD NASTJA	udeležba na predstavitvi tehničnih pripomočkov in programske opreme za slepe, slabovidne in dislektike	04. 12. - 04. 12. 2012	Ljubljana
		3. sestanek študijske skupine za področje vzgoje, izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	02. 07. - 02. 07. 2013	Nova Gorica
		sodelovanje pri projektu »Ustvarjanju«	16. 05. - 16. 05. 2013	Laško
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
33.	ŠILC SABINA	projekt EARLY INTERVENTION	08. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. - 12. 10. 2012	Zavod
		1. sestanek študijske skupine za svetovalne delavce	19. 11. - 19. 11. 2012	Smlednik
		delovno srečanje svetovalnih delavcev OŠ in SŠ – Vpis učencev v srednje šole	29. 01. - 29. 01. 2013	Ljubljana
		konferenca o položaju slepih in slabovidnih	23. 04. - 23. 04. 2013	Ljubljana
		3. sestanek študijske skupine za svetovalne delavce	13. 05. - 13. 05. 2013	Višnja Gora
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. - 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod
34.	ŠIVIC MONIKA	1. sestanek študijske skupine za področje vzgoje, izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	30. 11. - 30. 11. 2012	Kamnik
		2. sestanek študijske skupine za področje vzgoje, izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	01. 02. - 01. 02. 2013	Kamnik
		3. sestanek študijske skupine za področje vzgoje, izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	02. 07. - 02. 07. 2013	Nova Gorica
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. - 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. - 01. 07. 2013	Zavod

35.	ŠKAFAR DUŠAN	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		3. sestanek študijske skupine za področje vzgoje, izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami	02. 07. – 02. 07. 2013	Nova Gorica
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
		28. seja tiflo sekcije	27. 08. – 27. 08. 2012	Okroglo
36.	TAJNIKAR TANJA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		seminar za učitelje slepih in slabovidnih v 1. in 2. triadi OŠ	25. 10. – 25. 10. 2012	Zavod
		1. sestanek študijske skupine za učitelje slepih in slabovidnih učencev in dijakov	25. 10. – 25. 10. 2012	Zavod
		2. sestanek študijske skupine za učitelje slepih in slabovidnih učencev in dijakov	22. 11. – 22. 11. 2012	Zavod
		3. sestanek študijske skupine za učitelje slepih in slabovidnih učencev in dijakov	13. 03. – 13. 03. 2013	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. – 15. 02. 2013	Zavod
37.	TANŠEK GAŠPER	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
38.	TERPIN BRANKA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. – 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
39.	TOMIČ ALBERT	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
40.	WIEGELE VERONIKA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benkovič - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
41.	ZIDARIČ MATEJA	projekt EARLY INTERVENTION	08. 10. – 12. 10. 2012	Zavod

		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		udeležba na predstavitvi prenovljenega učbeniškega kompleta Geografija za 6. razred OŠ	14. 02. – 14. 02. 2013	Koper
		2. sestanek študijske skupine za področje geografije	februar - maj	preko spletne učilnice
		projekt EARLY INTERVENTION	07. 04. – 12. 04. 2013	Peč
		udeležba na dnevu odprtih vrat za pedagoške delavce	26. 06. – 26. 06. 2013	Postojna
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		3. sestanek študijske skupine za področje geografije	29. 08. – 29. 08. 2013	Sežana
		29. seja tiflo sekcije	15. 02. – 15. 02. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
42.	ŽUNIČ DRAGANA	projekt EARLY INTERVENTION	08. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		ogled Odilien inštitua v avstrijskem Gradcu	22. 11. - 22. 11. 2012	Gradec
		udeležba na predstavitvi tehničnih pripomočkov in programske opreme za slepe, slabovidne in dislektike	04. 12. - 04. 12. 2012	Ljubljana
		XXI. izobraževalni dnevi z naslovom »Zgodnje odkrivanje in obravnavanje oseb s posebnimi potrebami«	09. 04. – 09. 04. 2013	Portorož
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
		30. seja tiflo sekcije	01. 07. – 01. 07. 2013	Zavod
	Drugi delavci:			
43.	BRKIČ ASIMA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
44.	DENK BARBARA	seminar za učitelje slepih in slabovidnih učencev za pouk »vzgojnih« predmetov	22. 11. – 22. 11. 2012	Zavod
45.	GORIČANEC DRAGA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
46.	GRUM PETER	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
47.	HRIBAR GREGA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
48.	JAGER MARIJA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod

49.	KAJDIĆ FADA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
50.	KURTUMA MIRKA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
51.	OGRIZEK SAŠA	sodelovanje pri projektu »Ustvarjanju«	16. 05. – 16. 05. 2013	Laško
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
52.	PAŠIĆ ZEKIJA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
53.	PETROVČIČ STANKO	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
54.	PONIKVAR ROK	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
55.	SMRKE ANICA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
56.	SVETEK JERA	usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
57.	ŠTRUS ZDENKA	spletni seminar "Izplačilo potnih stroškov"	25. 10. - 25. 10. 2012	Ljubljana
		seminar "Priprava računovodskih izkazov in davčnega obračuna v javnem sektorju"	18. 01. - 18. 01. 2013	Ljubljana
		udeležba na predstavitvi aktivnosti IPR v letu 2013	10. 04. – 10. 04. 2013	Ljubljana
		konferenca o notranjem nadzoru javnih financ v RS	23. 05. – 23. 05. 2013	Ljubljana
		udeležba na predavanju s področja delovnih razmerij	22. 05. – 22. 05. 2013	Ljubljana
		posvet o selektivni in restriktivni politiki nadomeščanja javnih uslužbencev v letih 2013 in 2014	08. 07. – 08. 07. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
58.	TURECKI DANIJEL	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
		udeležba na predavanju V. Benković - Modifikacija vedenja ob upoštevanju pravil in delo s starši	27. 08. - 27. 08. 2013	Zavod
59.	USTAR IRENA	3. srečanje gostincev	10. 04. – 10. 04. 2013	Ljubljana
		usposabljanje iz varstva pri delu in iz varstva pred požarom	26. 08. - 26. 08. 2013	Zavod
60.	VREČKO ANA	udeležba na predavanju S. Uršnik, V. Kočar Junkar, na temo AVTIZMA	12. 10. – 12. 10. 2012	Zavod

V Zavodu je potekalo tudi izobraževanje, ki so ga izvedli učitelji za učitelje. Sodelavka Dragana Žunič je pripravila 3 predavanja na temo Okvar vida in posebnostih, ki iz tega izhajajo. Organizirali in zpeljali smo okroglo mizo na temo Zaposlovanje slepih in slabovidnih ob zaključku projekta ViskiLab, 16. 10. 2012 ter sodelovali pri organizaciji predavanja o barvni slepoti, 28. 11. 2012.

5. PROJEKTI

V šolskem letu 2012/2013 so se izvajali naslednji projekti:

1. Inovacijski projekt: Notni zapis za slepe (Mateja Jenčič, Neva Laščak)
- vmesno poročilo je kot priloga

2. Sodelovanje z muzeji, galerijami in drugimi izobraževalnimi institucijami na področju prilagajanja okolja in gradiv (Nastja Strnad, Saša Ogrizek, Nina Schmidt)

3. Projekt ZDRAVA ŠOLA (priprave na vključitev – Danijel Turecki)

4. Projekt priprave na samostojnejše življenje dijakov

V začetku šolskega leta 2012/2013 se je formirala delovna skupina za pripravo projekta. Priprava na samostojno življenje slepih in slabovidnih mladostnikov, ki se je tekom leta sestajala na približno dva meseca.

V delovni skupini za reorganizacijo doma sodelujejo vsi domski vzgojitelji (Klemen Bajc, Monika Šivic, Dušan Škafar in Tina Cortes Simoes), učiteljica VOS Damijana Dušak, psihologinja Sabina Šilc, k projektu smo povabili tudi študente tiflopedagogike Univerze v Ljubljani (kontaktna oseba je dr. Ingrid Žolgar).

Namen projekta je usposobiti slepe in slabovidne mladostnike za čimbolj samostojno življenje po zaključku formalnega šolanja.

V delovni skupini smo pripravili organizacijski del projekta, ki se bo izvajal v okviru programa domske vzgoje v dijaškem domu. Učenci in dijaki v domu so razdeljeni v dve vzgojni skupini, posamezni učenci in dijaki pa sledijo različnim nivojem znotraj vzgojne skupine (1. nivo – začetni, 2. nivo – pripravljalni, 3. nivo – stanovanje).

Določili smo prostorske, materialne in kadrovske pogoje, konkretizirali posamezne vzgojne nivoje ter prehajanje med njimi, določili kriterije za prehod v najvišji domski nivo (stanovanje), se dogovorili o posameznih dejavnosti za pripravo na samostojnost, o izvajalcih ter pripravili osnutek urnika izvajanja dejavnosti.

Vsebinski del dejavnosti pripravijo posamezni izvajalci za svoje področje (priprava zajtrkov in večerij – Dušak in Bajc, socialne spretnosti – Šivic, urejanje in čiščenje sobe ter higiena oblačil – Škafar in Cortes Simoes, supervizija za sodelujoče študente – Šilc, podpora v stanovanju – Bajc in Šilc, usposabljanje za možne nesreče doma in prva pomoč – Turecki).

O novostih in spremembah v domu smo seznanili dijake v okviru domske skupnosti.

5. Sodelovanje z državnim izpitnim centrom (Marija Jeraša, Mateja Jenčič, Polona Knific)

Z dopisom in pobudo RIC-u, da ocenimo izvedbo projekta elektronske mature za slepo dijakinjo ter pobudo, da ponovno preverimo možnost uvedbe povečanih pisnih izpitnih gradiv na formatu A4 za slabovidne dijake, so se ponovno začeli pogovori o ustreznosti prilagoditev za učence in kandidate z okvaro vida. Določen napredek je bil narejen tudi na tem področju. Na sestanku, ki je bil v mesecu februarju na RIC-u, je bilo sklenjeno, da se slepim učencem na NPZ in kandidatom na poklicni oz. splošni maturi ponudi elektronska oblika izpitnih gradiv – Wordow dokument, v katerega bodo lahko pisali

odgovore. Izhodiščna besedila za preverjanje bralnega razumevanja pri jezikih pa bodo natisnili še v brajci.

V tem šolskem letu je bila pripravljena finančna ocena stroškov prilagoditev maturitetnih gradiv na A4 format. Tri strokovne delavke Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana so pregledale izpitna gradiva za vse predmete splošne in poklicne mature (kot primer smo vzele izpitna gradiva za pomladanski rok 2012), pripravile nabor potrebnih prilagoditev, finančno oceno ter jo posredovale na RIC. Naše strokovno mnenje je, da je slabovidnim kandidatom potrebno ponuditi možnost izbire povečanih izpitnih gradiv na formatu A4 v papirni obliki.

6. Sodelovanje s Centrom za poklicno izobraževanje (Marija Jeraša, Darja Lukan)

Gradivo o zaključenem projektu ESS z naslovom Razvoj izvedbenega kurikula - UČINKOVITA IMPLEMENTACIJA IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV IN ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI 2010-2012 - navodila za delodajalce za vodenje dijakov s posebnimi potrebami na praktičnem usposabljanju je bilo predstavljeno na konferenci na Brdu. V Zavodu za slepo in slabovidno mladino pa smo ocenili, da je to zelo pomembna tematika tudi za nas na področju SŠ in smo pripravili letošnji dan odprtih vrat v oktobru na temo Praktično usposabljanje z delom (PUD) za dijake z okvaro vida in ustrezna prilagoditev delovnih mest. V okviru tega dne je bila izvedena tudi predstavitev projekta in projektnih gradiv. CPI je v letošnjem letu z našim sodelovanjem prijavil nov projekt na temo izobraževanja dijakov s posebnimi potrebami v strokovnem in poklicnem izobraževanju.

7. Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov (Marija Jeraša)

Na Zavodu za slepo in slabovidno mladino je tudi sedež TIFLO sekcije (sekcija Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, ki deluje na področju izobraževanja oseb z motnjami vida). Ena seja je bila izpeljana tik pred začetkom šolskega leta v avgustu, sledila je seja v februarju in v juniju. Slednja je tudi po obsegu predstavljala glavnino izobraževanja strokovnih delavcev ob koncu šolskega leta. Svoje delo so v tem šolskem letu nadaljevale 3 komisije:

- Terminološka, kjer je v sodelovanju s SAZU začel nastajati terminološki slovar za področje slepote in slabovidnosti
- Komisija za prenovo slovenske brajeve notacije, ki se je preimenovala v Komisijo za slovensko brajico in dobila trajni mandat in
- Komisija za evalvacijo didaktičnih pripomočkov.

V vseh treh imajo strokovni delavci Zavoda ključno vlogo. Več o delu komisij pa je zapisano v letnem poročilu TIFLO sekcije.

Vsi člani TIFLO sekcije so istočasno tudi člani organizacije ICEVI (International Council for Education of People with Visual Impairment).

Dve strokovni delavki sta letos prejeli sekcijška priznanja Minke Skaberne (mag. Nina Čelešnik Kozamerni in Katjuša Koprivnikar).

8. Projekt »Jadranje za jutri« (Klemen Bajc, Tatjana Murn)

Športno društvo Sappa iz Kamnika že več let zapored organizira jadrnanje za otroke s posebnimi potrebami ter otroke iz socialno ogroženih družin. Letošnje leto so tudi slepi in slabovidni učenci Zavoda za slepo in slabovidno mladino dobili možnost sodelovanja

v projektu Jadranje za jutri. Jadranja se je udeležilo 6 dijakov (3 iz Zavoda in 3 iz inkluzivnih šol). Potekalo je med 22. in 25. majem 2013, skupaj pa se ga je udeležilo 35 otrok iz 6 šol, domov in zavodov za otroke s posebnimi potrebami. Udeleženci so pridobili izkušnjo življenja na jadrnici, pluli so med marino Veruda, Kamenjakom in Brioni. Ogledali so si narodni park Brioni, akvarij v Pulju, doživeli pravi mornarski krst in spoznali navtične veščine (vreme, vozli, navigacija ...). Projekt je imel tudi socialno komponento, saj so mladostniki preživeli nekaj dni na majhnem prostoru skupaj, vsak pa je s svojim prispevkom pripomogel k skupnemu sožitju. Dijaki so sami pripravljali obroke in skrbeli za čistočo. Vtisi udeležencev so bili nepozabni.

9. Medsebojno sodelovanje s sorodnimi inštitucijami – obisk Sarajeva (Branka Terpin, Saša Ogrizek).

Mednarodni projekti:

1. Program Leonardo da Vinci: »Veščine slepih in slabovidnih za opravljanje dela« (ViSkiLab). Projekt se je zaključil z novembrom 2012. Ob zaključku projekta smo organizirali okroglo mizo na temo socialnega podjetništva, pripravili program izobraževanja in izvedli zaključno prireditev (Katjuša Koprivnikar - vodja, Nina Schmidt, Lucija Maršič, Tina Cortes Simoes, Danijel Turecki, Stane Petrovčič).

2. Early intervention:

VISIO center iz Nizozemske je v začetku leta 2012 organiziral 3-letni projekt zgodnje obravnave za območje Balkana. Potrebo po novem znanju o zgodnji obravnavi so izrazili vsi sodelujoči partnerji iz 5 držav: Slovenije, BiH, Srbije, Makedonije, Kosova. Črna Gora je od projekta odstopila oz. se nanj ni odzvala.

Vsako institucijo praviloma zastopajo trije člani (dva strokovna delavca v zgodnji obravnavi in psiholog). Srečanje za vodje (ravnatelje, direktorje) institucij poteka vzporedno s programom izobraževanja strokovnih delavcev, praviloma tri dni.

Drugo srečanje (prvo v šolskem letu 2012/2013) je potekalo na Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani od 08. do 12. 10. 2012. Zavod za slepo in slabovidno mladino smo zastopali ravnateljica Katjuša Koprivnikar, Urška Lah, Damjana Oblak, Mateja Zidarič, Dragana Spasojevič (Žunič) in Sabina Šilc. Srečanje je bilo izrazito praktično usmerjeno. Strokovne teme, ki smo jih obravnavali so bile prvi intervju s starši, prvi obisk na domu in opazovanje otrok, socialno-emocionalni razvoj ter ICF.

Tretje srečanje je potekalo v Peči na Kosovem od 8. do 12. 04. 2013. Iz naše institucije so se srečanja udeležile: ravnateljica Katjuša Koprivnikar, Damjana Oblak in Mateja Zidarič. Na srečanju smo poglobljali naslednje teme: delo s pomočjo priročnika Feel free, naša vloga pri zgodnji obravnavi, Oregon, CVI, razvoj vida in delo s starši.

Vse sodelujoče strokovne delavke iz Slovenije smo enotnega mnenja, da nam projekt lahko veliko prinese; na eni strani novih znanj, na drugi pa materialov za uporabo pri konkretnem delu z otroki. Kaj in koliko materiala nam bo VISIO center zagotovil, je odvisno od denarja, ki bo ostal v proračunu. Naslednje srečanje se načrtuje v Skopju, Makedonija.

3. Comenius: STEP UP (Marija Jeraša)

Projekt je izpadel iz sheme financiranja. Pri tem je potrebno poudariti, da je bil sprejet z vsebinskega vidika, vendar se po vrstnem redu ni uspel uvrstiti med projekte, ki pridobijo finančna sredstva.

Kljub temu smo aktivno sodelovali na dveh delovnih sestankih:

- 07. do 10. 2012 Orebro, Švedska in (1 udeleženka)
- 04. do 07. 06. 2013 Edinburgh, Velika Britanija (2 udeleženki).

V Zavodu za slepo in slabovidno mladino Ljubljana pa se je oblikovala delovna skupina 6 strokovnih delavcev (občasno jih je sodelovalo tudi več), ki smo v času med delovnimi sestanki v tujini delali na projektu: pregledovali literaturo, se ukvarjali z vprašalnikom, pregledovali gradiva z delovnega sestanka in pripravljali vse potrebno za udeležbo na naslednjem sestanku. Informacije o projektu smo posredovali preko spletne strani Zavoda, oglasne deske namenjene informiranju o projektu in na sestankih strokovnega zbora. V okviru projekta se izdaja tudi Newsletter, ki ga objavimo tudi na naši spletni strani, za prvega sem napisala tudi enega od prispevkov.

V okviru projekta smo v zaključni fazi priprave knjižice o Mitih o slepih in slabovidnih, pregledali smo literaturo, ki bi jo želeli priporočiti staršem o področju O&M, pripravili smo vprašalnik namenjen strokovnim delavcem tega področja (učitelji/inštruktorji O&M), izvedli anketo in analizirali odgovore. Povzetke odgovorov pripravljamo za knjižico, ki bo namenjena staršem. Ta del bo predstavljal strokovna stališča in napotke staršem in drugim osebam, ki delajo z otrokom, kako podpirati razvoj veščin na področju O&M. Začeli smo delo na terminologiji in ocenjevalnem obrazcu o ustreznosti prilagoditev okolja za osebe z okvaro vida.

Vodenje projekta je v tem letu prevzela ustanova iz Luksemburga, dogovorjeni pa so že tudi termini za delovna sestanka v Republiki Češki in na Finskem.

4. MDVI Euronet (Marija Jeraša)

Letno srečanje MDVI Euronet je potekalo v Molfetti, Italija, 11. in 12. april 2013 v organizaciji Lega del Filo d'Oro. Udeležili smo se ga predstavniki večine ustanov povezanih v tem strokovnem združenju. Pregledali smo stanje na področju izobraževanja oseb z okvaro vida v sodelujočih državah, pregledali in ocenili projekte, ki trenutno tečejo pod okriljem te organizacije, sprejeli pobudo za pripravo konference na temo Slepota/slabovidnost in motnje avtističnega spektra, ki bo potekala v Dublinu v marcu 2014, sprejeli definicijo MDVI (kombinirane motnje), dali nekaj pobud za pripravo novih projektov, v enem naj bi načrtovali tudi izmenjavo učencev/dijakov in se dogovorili za objavo prispevkov v Newsletter. Zadnjo izdajo smo prejeli v juniju 2013, v njem pa je tudi prispevek Andreje Pinterič o izpeljavi projekta o uvajanju centra za podporo slepim in slabovidnim. Udeležba na letnem srečanju ni imela finančnih posledic za Zavod za slepo in slabovidno mladino Ljubljana.

5. ICC camp (Tomaž Dojnik, Mateja Jenčič)

International Camp on Computers and Communication - ICC 2013

Tabori ICC so namenjeni slepim in slabovidnim mladostnikom. Organizira jih International Association ICC s sedežem v Linzu v Avstriji ter država gostiteljica. Tabori so zelo dobra priložnost, da slepi in slabovidni mladostniki spoznajo, kaj informacijsko komunikacijska tehnologija in prilagojena tehnologija lahko stori zanje. Ponuja tudi veliko možnosti za medkulturno spoznavanje, medsebojno komunikacijo, zabavo in druge prostočasne aktivnosti.

Nacionalna koordinatorja ICC za Slovenijo sta Mateja Jenčič in Tomaž Dojnik. Vsako leto se organizira udeležba slovenskih dijakov na tem taboru. Dogodek je zanimiv tudi

za spremljevalce, ki na taboru aktivno sodelujejo s svojimi delavnicami. Pomembno je pridobivanje in izmenjava izkušenj ter stikov s kolegi iz drugih držav.

Organizator ICC 2013 je Univerzitetni center Telč, Univerza Masaryk iz Češke. Letos je dogodek prvič trajal 9 dni in sicer od 15. do 24. julija 2013.

Udeležili so se ga:

- Tomaž Dojnik, koordinator, spremljevalec in vodja delavnic na taboru
- Zoran Poplašen, spremljevalec in vodja delavnic na taboru
- Sandra Klašnja
- Leon Rojko
- Rok Mulec

6. AKTIVI

Poročilo o delu aktiva učiteljev Službe za pomoč inkluziji v šolskem letu 2012/2013 (Tatjana Murn)

Aktiv učiteljev službe za pomoč inkluziji sestavljajo vsi mobilni učitelji, izvajalci DSP in specialnih znanj, knjižničarka, namizni založnik ter svetovalna služba. Delo smo izvajali po načrtovanem katalogu dejavnosti mobilne službe. Izvedene so bile večinoma vse načrtovane dejavnosti. Te zajemajo različna področja, med katerimi so:

- specialno-pedagoška (tiflopedagoška) obravnava slepih in slabovidnih otrok in mladostnikov
- mobilno spremljanje otrok in mladostnikov v večinskih vzgojno-izobraževalnih ustanovah
- svetovanje učiteljem in drugim strokovnim delavcem glede načrtovanja pouka, prilagajanja metod in didaktičnih pripomočkov, specializirane opreme...
- organizacija in izvedba seminarjev za vse ciljne skupine (učitelji, starši, zainteresirana javnost...)
- tečajne oblike dela, tematske delavnice, športne aktivnosti, organizacija šol v naravi za ciljno skupine slepih in slabovidnih in otrok in mladostnikov...

Delovanje aktiva je bilo v tem šolskem letu zelo uspešno.

Dejavnosti:

1. Aktiv učiteljev službe za pomoč inkluziji je imel v šolskem letu 2012/2013 11 operativnih sestankov, na katerih smo načrtovali dejavnosti, opravljali sprotne evalvacije in se dogovarjali o načinu dela.

2. Delovanje aktiva je bilo usmerjeno v ustvarjanje pogojev za celostno podporo otrokom in mladostnikom, njihovi ožji in širši skupnosti; skratka osnovni cilj je bil ustvarjanje inkluzivnega okolja.

3. Izvedene aktivnosti:

- 13 seminarjev za učitelje iz inkluzije: 3 splošne seminarje za učitelje in vzgojitelje v vrtcih ter posebne seminarje.
- študijska skupina učiteljev slepih in slabovidnih je imela tri srečanja.
- 5 dni delavnic za starše in njihove otroke, ki so vključeni v predšolski program.
- 3 roditeljske sestanke v šolskem letu, ki so bili izvedeni v dveh zaporednih dneh, in sicer prvi dan v Mariboru, drugi dan pa v Ljubljani.
- 12 različnih dejavnosti za učence iz inkluzije: tematske delavnice, za učence iz OŠ ter dijake, srečanja... Dejavnostim je bilo namenjeno 37 dni.
- športne dejavnosti: zimsko in letno šolo v naravi, športni vikend, prvenstvo v showdovnu. Sodelovali smo z društvom Vidim cilj.

- izvedba specialnih znanj za učence in dijake iz inkluzije: vse leto so potekale ure specialnih znanj za učence (komunikacija, orientacija, vaje vida, DSP pri angleščini, matematiki, VOS...).

Koordinatorji so skrbeli za stik z vrtci ter šolami, obveščali starše, svetovali učiteljem, skrbeli za opremo in učbenike ter sodelovali pri pripravi in evalvaciji IP-ja za posameznega otroka. Prav tako so aktivno sodelovali pri operativnem načrtovanju in konkretni izvedbi vseh dejavnosti.

V posamezne aktivnosti aktiva učiteljev za pomoč inkluziji so se vključevali vsi člani aktiva, zaradi česar lahko zaključimo poročilo, da je aktiv deloval nadvse uspešno .

Aktiv vzgojiteljev (Monika Šivic)

Aktiv vzgojiteljev se je sestel trikrat. Načrtovali smo delo glede na napredek posameznih učencev in dijakov in usklajevali dejavnosti; dogovarjali smo se o potrebnih spremembah na organizacijskem nivoju in načrtovali boljšo strukturo življenja v domu v naslednjem šolskem letu; poenotili smo sistem zapisa vzgojnih ciljev po področjih kot prilogo individualiziranemu načrtu in osnovo za prehajanje med nivoji; naredili smo okvirni plan razmestitve dijakov in učencev po sobah v naslednjem šolskem letu.

Aktiv jezikov OŠ in SŠ Zavoda (Marija Jeraša)

Aktiv se je sestel dvakrat, vmesno dogovarjanje pa je potekalo v dopisni obliki, saj je bilo zelo težko uskladiti prisotnost vseh članic, zaradi različnih urnikov v OŠ, SŠ in mobilni službi. Kljub vsemu smo uspeli uresničiti večino zastavljenih ciljev.

- **Poenotenje stališč na področju prilagojenega ocenjevanja znanja za slepe in slabovidne učence oz. dijake na področju jezikov.**

O temi smo se pogovarjali in prišli do določenih zaključkov, tako glede oblike gradiv kot prilagoditev ocenjevanja.

Potrebno je pripraviti dokument v pisni obliki in dodati ostala področja novega aktiva. (Naloga za šolsko leto 2013/14)

- **Pregled in posodobitev kriterijev ocenjevanja znanja pri slovenščini, angleščini, poslovni angleščini in nemščini – realizirano.**

Karmen Pajk članicam aktiva posreduje kriterije za ocenjevanje seminarskih nalog, ki jih lahko uporabimo za novo šolsko leto in tako dopolnimo document, ki je bil v veljavi do konca letošnjega šolskega leta.

- **Priprava skupnih navodil za oblikovanje pisnih testov znanja pri jezikih. (Oblikovanje prijazno slepim in slabovidnim).**

Pripravile smo predlog oblikovanja elektronskih gradiv za slepe, ki ga bomo preizkušale v prihodnjem šolskem letu v obdobju september – december. Na osnovi povratnih informacij bomo pripravile predlog, ki bo tudi podlaga za oblikovanje gradiv na eksternih preverjanjih znanja (NPZ, poklicna in splošna matura).

- **Priprava predlogov za izbor učbenikov, ki bi jih prilagodili za slepe oz. slabovidne učence oz. dijake v šolskem letu 2013/14. – Realizirano.**
- **Priprava in izvedba seminarja za učitelje jezikoslovja, ki učijo slepe oz. slabovidne učence in dijake v inkluziji. – Realizirano. Seminar je bil izveden tudi za področje družboslovja.**
- **Svetovanje učiteljem jezikoslovja, ki učijo slepe oz. slabovidne učence in dijake v inkluziji.**

Mobilne koordinatorje je potrebno spomniti, da na šolah posredujejo naše kontaktne podatke in učitelje na šolah spodbuditi, da se na nas obračajo, ko iščejo načine, kako določene vsebine posredovati slepim/slabovidnim učencem in dijakom oz., ko naletijo na probleme na svojem strokovnem področju.

Aktiva specialnih pedagogov in drugih sodelavcev, ki poučujejo v NIS in PP

V šolskem letu 2012/2013 smo se sestajali po potrebi. V okviru aktiva smo pripravljali načrte za šolsko delo v tekočem šolskem letu, spremljali spremembe na področju šolske zakonodaje, opozarjali na določene težave, ki nastajajo v procesih vzgoje in izobraževanja v oddelkih z NIS, dajali predloge za izobraževanja in predlagali vpeljevanje sprememb in novosti na učnem, materialnem in drugih področjih v prilagojenem oddelku z NIS in PP. Na zadnjem aktivu, ki smo ga imeli 03.07., smo sprejeli sklep, da bo ponovni vodja aktiva Tjaša Pečnik.

Aktiv učiteljev športne vzgoje

V preteklem šolskem letu, smo imeli učitelji športne vzgoje tri sestanke aktiva. Na teh sestankih aktiva smo obravnavali različno tematiko kot je poučevanje športne vzgoje, vzgojna problematika učencev, učni načrt, realizacija učnega načrta, kadrovska zasedba.

Aktiv strokovno teoretičnih predmetov in naravoslovno matematičnih predmetov

Aktivu so se v letošnjem letu pridružili učitelji računalništva. Na dveh sestankih smo obravnavali naslednje teme:

- Merila in kriteriji za preverjanje in ocenjevanje znanja
- Prilagoditve testov in ocenjevanja znanja
- Novosti in problematika na posameznih predmetnih področjih
- Priprava računalniške učilnice za naslednje šolsko leto
- Razno

7. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

V šolskem letu 2012/13 smo v Zavodu:

ZAVOD ZA SLEPO IN SLABOVIDNO MLADINO LJUBLJANA	Število oddelkov	Število otrok	Vodja ravnatelj
VRTEC	1	5	Katjuša Koprivnikar
OSNOVNA ŠOLA			
Enakovredni izobrazbeni standard	1	3	
Nižji izobrazbeni standard	2	7	
Posebni program vzgoje in izobraževanja	1	4	
SREDNJA ŠOLA			
Administrator	2	11	
Ekonomski tehnik	1	3	
DIJAŠKI DOM	2	17	
SKUPAJ	10	50	

Število otrok, učencev in dijakov, ki smo jih v šolskem letu 2012/13 obravnavali v mobilni službi

MOBILNA SLUŽBA	Število otrok
Vrtec	23
Osnovna šola	58
Srednja šola	29
	110
Zgodnja obravnava	37
SKUPAJ	147

7.1. VRTEC

V šolskem letu 2012/13 smo imeli 1 oddelek predšolske vzgoje, v katerega so bili vključeni otroci z okvaro vida v starosti od enega leta dalje. Za posameznega otroka je bil oblikovan individualiziran program, pri katerem so sodelovali strokovni delavci, ki delajo z otrokom in starši. Izvajali smo celodnevni program (6 – 9 ur). Program je obsegal vzgojo, varstvo, nego, izobraževanje, specialna znanja, prehrano in počitek otrok. Celodnevni program se izvaja vse leto od 01. 09. 2012 do 31. 08. 2013.

PREDŠOLSKA VZGOJA

Predšolska vzgoja je sestavni del sistema vzgoje in izobraževanja, zato smo pri načrtovanju, izvajanju in vrednotenju vzgojnega dela upoštevali načela, cilje ter področje dejavnosti, kot jih opredeljuje kurikulum za vrtce. Vsebinsko vzgojne dejavnosti sta izbirali vzgojiteljica in pomočnica vzgojiteljice. Pri tem sta se prilagajali otrokovim željam, interesom in potrebam. Dejavnosti so se izvajale v manjši skupini do 6 otrok ter so bile prilagojene otrokom z okvaro vida. Poleg vzgojnih dejavnosti so bili otroci deležni tudi dodatne specialne pedagoške obravnave, ki je pomembno prispevala k celostnemu razvoju otroka in premagovanju ovir in primanjkljajev, ki so posledica okvare vida (vaje vida, orientacija in mobilnost).

PROGRAM VRTCA

Za vse otroke, vključene v naš vrtec.

Okvirni celodnevni program v oddelku 1. starostnega obdobja

- Prihod otrok, individualna igra
- Zajtrk
- Dejavnosti z različnih področji, ki se prepletajo preko celega dneva (gibanje, jezik, umetnost, družba, narava, matematika, specialna znanja)
- Sadna malica
- Sprehod, igra na svežem zraku
- Kosilo
- Počitek in umirjene dejavnosti
- Malica
- Odhod domov

OBOGATITVENE DEJAVNOSTI

Obogatitvene dejavnosti so se delno izvajale integrirano z osnovnim programom in so jih bili deležni vsi otroci v skupini:

- ogled predstav

- praznovanja
- pustovanje
- sodelovanje v projektih: CICIUHEC, ZDRAVA ŠOLA
- pravljica na obisku
- taktilna senzibilizacija
- specialpedagoška dejavnost (orientacija in mobilnost, vizualni trening)
- glasbena in športna dejavnost.

DODATNE DEJAVNOSTI

Vsak torek so nas obiskali slepi in slabovidni otroci iz cele Slovenije. Na 14 dni sta se izmenjavali dve skupini otrok z okvaro vida. V prvi skupini so bili otroci stari do 3 let, v drugi pa otroci od 3 do 7 let. Druženje vseh otrok je ponujalo veliko možnosti za medsebojno spoznavanje otrok in staršev, ki se sicer nimajo možnosti družiti in spoznavati. Pri dejavnostih sta dodatno sodelovali še dve strokovni delavki.

Otroci, ki so se poslovili od vrtca in z novim šolskim letom pričeli obiskovati osnovno šolo, so se lahko udeležili poletne šole v naravi v Izoli.

POSLOVNI ČAS

Poslovni čas vrtca je bil od 7.00 do 16.00 ure. Vrtec je bil odprt celo leto, razen v času novoletnih in prvomajskih praznikov ter v času kolektivnega dopusta od 15. 07. 2013 do 15. 08. 2013.

SODELOVANJE S STARŠI

Formalne oblike sodelovanja

- srečanja s starši otrok novincev
- roditeljski sestanek
- svet staršev
- pogovorne ure vsak tretji četrtek v mesecu
- tematska predavanja za starše
- srečanja za starše
- sodelovanje pri pripravi in evalvaciji individualiziranega programa

Neformalne oblike sodelovanja

- ustvarjalne delavnice za starše, praznovanja in skupne prireditve
- aktualna obvestila in informacije na oglasni deski
- informiranje o življenju in delu v vrtcu preko spletne strani in publikacije
- vsakodnevna srečanja in pogovori na željo staršev
- spletna učilnica za starše predšolskih otrok.

SVETOVALNO DELO

Področje svetovalnega dela v vrtcu sta opravljali psihologinja in socialna delavka. Svetovalni delavki sta sodelovali z vodstvom, vzgojiteljico, pomočnico vzgojiteljice ter starši. S svetovalnima delavkama so se lahko starši in strokovni delavci posvetovali o:

- vključitvi in uvajanju otroka v vrtec
- otrokovi vzgoji in razvoju
- razvojnih posebnostih otroka, ki so posledica okvare vida
- vključitvi v vrtec v domačem okolju (inkluzivni vrtec)
- vključitvi v prvi razred
- socialno-varstvenih pravicah

7.2. OSNOVNA ŠOLA

V osnovni šoli smo izvajali prilagojene programe:

V šolskem letu 2012/13 smo imeli 4 kombinirane oddelke, ki jih je obiskovalo 14

učencev. V dnevni oskrbi je bilo 11 učencev, v dijaškem domu pa so bili nastanjeni 3 učenci.

SEZNAM UČENCEV OSNOVNE ŠOLE

RAZRED	Število učencev	Razrednik	Spremljevalec Varuh/negovalec
Kombinirani oddelk - EIS 7./8. r.	3	Neva Laščak	
Kombinirani oddelk - NIS 3./5. r.	3	Urška Lah	
Kombiniran oddelk - NIS 8./9. r.	4	Lucija Maršič	Ana Vrečko
Posebni program vzgoje in izobraževanja I., II. in III. stopnja	4	Jelena Stipanič	Jera Svetek/ Barbara Denk Grega Hribar/ Peter Štampar

Vsi učenci so imeli pouk v dopoldanskem času s pričetkom ob 8.00 uri. Glavni odmor je bil od 10.25 do 10.50 ure.

V šolskem letu 2012/13 nismo imeli skupnih govorilnih ur, saj se je v preteklih letih izkazalo, da se starši zaradi oddaljenosti težko udeležijo skupnih govorilnih ur. Učitelje so lahko poklicali ali pa prišli na govorilne ure ob dogovorjenih terminih in se z njimi pogovorili.

V mesecu juniju govorilnih ur ni bilo.

Predstavitev programa

Pouk v osnovni šoli je potekal po učnih načrtih za 9-letno OŠ, kjer smo izvajali Prilagojen program 9 -letne osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom za slepe in slabovidne, prilagojen program 9-letne osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom in posebni program vzgoje in izobraževanja. Delo v oddelkih je potekalo v skladu s predpisanim predmetnikom, letno učno pripravo in individualiziranim programom za vsakega učenca.

Posebni program vzgoje in izobraževanja je razdeljen na šest področij: razvijanje samostojnosti, splošna poučenost, gibanje in športna vzgoja, glasbena vzgoja, likovna vzgoja in delovna vzgoja. Vsako področje se individualno prilagodi učenčevim spretnostim in sposobnostim.

Predmetniki za posamezne programe so bili objavljeni tudi na spletni strani Zavoda www.zssm.si

Izbirni predmeti

V šolskem letu 2012/13 so se v programu z EIS izvajali naslednji izbirni predmeti: nemški jezik, sodobna priprava hrane in šport za sprostitev, v programu NIS pa sodobna priprava hrane.

Obvezni in razširjeni program

Izvajali smo obvezni in razširjeni program.

V obvezni program spadajo obvezni predmeti v skladu s predmetnikom, izbirni predmeti, ure oddelčne skupnosti in specialno pedagoški predmeti. V razširjenem

programu šole smo izvajali varstvo čakajočih na pouk, podaljšano bivanje in dopolnilni/dodatni pouk.

JUTRANJE VARSTVO VOZAČEV

Za učence, ki so zjutraj potrebovali varstvo, smo organizirali varstvo čakajočih na pouk. Varstvo je bilo organizirano **od 6.30 do 7.55 ure**.

PODALJŠANO BIVANJE (Nastja Strnad)

Zavod je organiziral podaljšano bivanje za vse učence osnovne šole. Učenci so bili v podaljšanem bivanju lahko od **konca pouka do 16.30 ure**. V tem času so imeli kosilo, sodelovali so pri različnih dejavnostih in delali domače naloge. V popoldanskem času so se učenci vključevali tudi v interesne dejavnosti.

Dejavnosti v času podaljšanega bivanja smo skušali prilagajati posameznikom. Glavne dejavnosti: sprostitevna dejavnost, samostojno učenje, ustvarjalno preživljanje časa. Šolsko leto smo razdelili na 4 tematske sklope po letnih časih: **jesen** – medsebojno spoznavanje, spoznavanje pravil v šoli, jesenska dekoracija, kostanjevi dnevi, uganke na temo jeseni, spoznavanje čutil; **zima** - izdelovanje novoletnih okraskov, dekoracije, voščilnic, priprave na bazar, narava pozimi, pust, Valentinovo; **pomlad** – narava pomladi, izdelovanje pomladne dekoracije (cvetlice, metulji, ptice), pomladanski prazniki, skrb za zdravje; **poletje** – aktivnosti poleti, morje, ekologija, poletna dekoracija, priprave na šolo v naravi.

Specialno pedagoške dejavnosti

Namenjene so bile izključno slepim in slabovidnim otrokom in so se odvijale v dopoldanskem času ter se prepletale z ostalimi vsebinami vzgojno-izobraževalnega dela. Del specialno pedagoških dejavnosti je potekalo tudi individualno v dopoldanskem času ali v zgodnjih popoldanskih urah.

Področja specialno pedagoških dejavnosti so:

1. Strojepisje - desetprstno slepo tipkanje
2. Vaje vida in sensorike
3. Orientacija in mobilnost
4. Socializacija
5. Samourejanje - vsakodnevne spretnosti in veščine
6. Pisanje
7. Računalništvo in računalniška tehnologija
8. Komunikacije

Učbeniški sklad

V Zavodu izposojamo prilagojene učbenike za slepe in slabovidne prek učbeniškega sklada, ki deluje v skladu s Pravilnikom o učbeniških skladih. Učbenike so si lahko starši izposodili za domov ali šole za šolsko uporabo. Delovanje učbeniškega sklada ureja Pravilnik o upravljanju učbeniškega sklada ter navodila O upravljanju učbeniškega sklada v ZSSM LJ.

DNEVI DEJAVNOSTI

KULTURNI DNEVI

MESEC	TEMA	ORGANIZATOR	UDELEŽENCI
21. 12. 2012	Rastem s knjigo	Nina Schmidt	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
21. 03. 2013	STOP Tolkala od blizu	Neva Laščak	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
27. 05. 2013	Razstava Fragmenti	Nina Schmidt	učenci OŠ, NIS, PP VIZ

18. 06. 2013	sreče Razstava Vitez		
--------------	-------------------------	--	--

ŠPORTNI DNEVI

MESEC	TEMA	ORGANIZATOR	UDELEŽENCI
20. 09. 2012	Pohod na Rašico Koseški Bajer	Gašper Tanšek Jelena Stipanič	učenci OŠ, NIS, PP VIZ učenci PP VIZ
11. 03. 2013	Zimski športni dan – Pokljuka (Igre na snegu, smučanje, pohod)	Gašper Tanšek	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
19. 02. 2013	Drsanjev Tivoliju	Gašper Tanšek	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
10. 05. 2013	Pohod ob žici (Ljubljana)	Gašper Tanšek	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
23. 05. 2013	Športno društvo GIB	Gašper Tanšek	Učenci OŠ, NIS, PP VIZ

NARAVOSLOVNI DNEVI

MESEC	TEMA	ORGANIZATOR	UDELEŽENCI
Oktober 2012	Živalski vrt	Damijana Dušak	učenci OŠ, NIS
Januar 2013	Prirodoslovni muzej	Damijana Dušak	učenci OŠ, NIS
Maj 2013	Botanični vrt	Damijana Dušak	učenci OŠ, NIS

TEHNIČNI DNEVI

MESEC	TEMA	ORGANIZATOR	UDELEŽENCI
3. september 2012	Dan ročnih spretnosti	Lucija Maršič	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
September 2012	Raziskujmo zvoke	Lucija Maršič	NIS, PP VIZ
Oktober 2012	Obisk zavoda Črne na Koroškem	Lucija Maršič	NIS 8./9.
Oktober 2012	Odkrivanje in raziskovanje preteklosti	Lucija Maršič	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
November 2012	Slovenski šolski muzej	Lucija Maršič	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
November 2012	Ogled proizvodnje vijakov	Lucija Maršič	NIS 8./9.
Marec 2013	Obdelava papirja	Lucija Maršič	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
April 2013	Obdelava lesa	Lucija Maršič	NIS 8./9.
April 2013	Ogled restavratorske delavnice	Lucija Maršič	učenci OŠ, NIS, PP VIZ
Maj 2013	Izdelava makete mesta	Lucija Maršič	NIS 8./9.

ŠOLA V NARAVI

ŠOLA V NARAVI	MESEC	VODJA	UDELEŽENCI
---------------	-------	-------	------------

ZIMSKA ŠOLA V NARAVI - CŠOD Planica CSOD Medved	28. 01. - 01. 02. 2013 30. 01. - 01. 02. 2013	Gašper Tanšek Jelena Stipanić	učenci 6., 7. in 8. razreda učenci NIS in PP VIZ
PLANINSKA ŠOLA V NARAVI	17. 05. - 18. 05. 2013	Gašper Tanšek	učenci zadnje triade EIS
POLETNA ŠOLA V NARAVI	17. 06. - 21. 06. 2013	Gašper Tanšek	učenci od 1. do 5. razreda učenci NIS in PP VIZ

Zimska šola v naravi – Medvedje brdo (30. 01. 2013 – 01. 02. 2013)

- vodja Jelena Stipanić

Zimske šole v naravi se je udeležilo 11 otrok (od tega 10 obiskujejo PP in prilagojeni program z NIS in 1 sestra) ter 7 spremljevalcev. Za večino otrok je to bila njihova prva zimska šola v naravi, za nekatere tudi prva priložnost za sankanje in smučanje ter doživljanje zimskih čarov še na ta način. Bili smo nastanjeni v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti, v domu Medved na Medvedjem brdu, pri Logatcu. Osebj doma Medved se je potrudilo, da nam bi zimovanje ostalo v najlepšem spominu, ter nam s svojo prilagodljivostjo in prijaznostjo omogočili, da brez pomislekov sklenemo odločitev, da se naslednje leto spet vidimo.

Različne dejavnosti so bile razporejene čez cel dan. Prvi dan smo spoznavali okolico, obiskali bližnjo kmetijo, kjer so nam prijazni sosede omogočili zanimivo izkušnjo- ogled njihovega traktorja. Vsak dan so bile organizirane različne igre na snegu, sankanje in vodeno smučanje. V večernem delu smo imeli družabne večere v igralnici, kjer smo se igrali, peli, plesali in igrali na različne instrumente. Drugi dan našega bivanja v domu Medved smo imeli naravoslovni dan, ki smo ga izkoristili za ogled druge kmetije. Po prihodu v dom smo obiskali naravoslovno učilnico, kjer so nam učitelji predstavili in pokazali različne živali- kopne in vodne želve, morskega prašička, ptičke v kletki, polže, hrčka in žuželke. Zadnji dan smo se preizkusili v peki piškotov ter v lokostrelstvu. Ugotovili smo, da smo odlični peki in lokostrelci; pravi strokovnjaki za vsa področja, ki nas zanimajo.

Za konec lahko napišem še recept za nepozabno zimsko šolo v naravi: veliko smeha in dobre volje, lepo vreme, vesela in nasmejana družba, okusna hrana, veliko snega in ostalih lepih stvari, ki vodijo do izkušnje, ki si jo vsi želimo prav kmalu in še večkrat ponoviti.

Zimska šola v naravi (28. 01. 2013 – 01. 02. 2013) - vodja Gašper Tanšek

Letošnje Zimske šole v naravi so se udeležili 3 učenci od 6. do 8. razreda osnovne šole. 2 učenca sta bila iz integracije, 1 učenec pa je bil iz zavoda. Spremljala sva jih učitelj športne vzgoje in zdravstveni tehnik iz zavoda. Šola v naravi se je odvijala v Planici, kjer smo bili nastanjeni v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti. Dejavnosti so bile razporejene čez cel teden, tako da smo imeli v dopoldanskem času alpsko smučanje, po kosilu in počitku v popoldanskem času pa izmenično tek na smučeh in sankanje (pohodništvo). Vsak dan smo imeli eno uro rezervirano telovadnico, kjer so se odvijale

dvoranske aktivnosti (predvsem mali nogomet). V večernem delu pa smo imeli družabne večere, disko in zaključni večer, ko so učenci tudi predstavili svoje plakate.

Učenci so bili razporejeni v eni sobi. Nastanjeni smo bili v dependansi CŠOD-ja. Smučišče leži ob samem objektu, tekaške proge pa so tudi v bližini, tako da smo imeli idealne pogoje za bivanje in športne aktivnosti.

Teden je minil hitro in brez posebnih težav, vsi smo uživali, ker nam je bilo tudi vreme zelo naklonjeno. Upamo, da se vidimo spet čez eno leto.

Poletna šola v naravi (17. 06. 2013 – 21. 06. 2013) – vodja Gašper Tanšek

Poletne šole v naravi se je udeležilo 24 otrok in 12 spremljevalcev (enajst iz zavoda, ter eden zunanji). Bivali smo Domu oddiha Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije, kjer smo imeli organiziran polni penzion. Plavali/kopali, pa smo se na njihovi plaži, ki je oddaljena slabih 100 metrov od doma. Na plaži imajo bazen, ki smo ga koristili (poleg plavanja v morju seveda).

Prevoz v Izolo smo imeli urejen z avtobusom in zavodskim kombijem, ki je prepeljal predvsem rekvizite in ostalo opremo.

V Šoli v naravi smo imeli organizirane različne športne in druge aktivnosti. Vsak dan smo imeli tudi tematske večere (spoznavni večer, športni večer, ustvarjalno delavnico na temo morja in živali, zaključni večer).

V sredo, smo se z ladjico odpeljali iz Izole v Piran, kjer smo imeli cca 2 uri prosto za raziskovanje in ogled Pirana. Nato smo se z ladjico odpeljali nazaj proti Izoli.

Otroci so v šoli v naravi zelo uživali in je teden dni kar prehitro minil. Pri nekaterih otrocih je bilo sicer prisotnega nekaj domotožja, vendar večjih težav ni bilo in so vsi uspešno zaključili šolo v naravi. Izjemi sta deklici. Ena je odšla predčasno domov zaradi bolezni, druga pa je imela planirane samo tri dni bivanja. V petek je po zajtrku sledilo še skupno pakiranje in pospravljanje sob. V Ljubljano smo se z avtobusom vrnili ob 11.30, kjer so nas že pričakali starši otrok. Se vidimo v Izoli 2014.

Planinska šola v naravi (organizacija Gašper Tanšek)

Planinska šola v naravi bi morala biti izvedena 17. in 18. maja 2013 na Uskovnici, a je zaradi nezadostnega števila prijav odpadla. Šola v naravi bi se namreč izvedla tudi v primeru, da bi se prijavil le en učenec. Na žalost pa se ni prijavil nihče izmed vabljenih učencev iz Zavoda oz. integracije.

INTERESNE DEJAVNOSTI

INTERESNA DEJAVNOST	PROGRAM	MENTOR	UDELEŽENCI
Glasbena urica	Osnove glasbe, igranje na inštrument	Neva Laščak	NIS 3./5.
Odkrivajmo okolico	Osnove orientacije v	Branka Terpin	NIS 3./5.,

(poudarek na orientaciji in mobilnosti)	prostoru in zunanjem okolju		NIS 8./9., PP VIZ
Šport slepih	Osnove iger za slepe, korektivna gimnastika	Gašper Tanšek	EIS 7./8.
Socialne igre	Pridobivanje socialnih veščin	Jelena Stipanić	EIS 7./8.
Plavanje	Igre v vodi, sproščeno gibanje, prilagajanje na vodo	Dragana Žunič	PP VIZ, EIS, SŠ
Jahanje	Hipoterapija	CIRIUS Kamnik	PP VIZ
Poglej, potipaj, pokaži!	Osvajanje veščin nadomestne komunikacije	Jelena Stipanić	PP VIZ

Učenci so interesno dejavnost izbirali prostovoljno.

TEKMOVANJA

TEKMOVANJE	UDELEŽENEC	MENTOR
Specialna olimpiada	PP VIZ	Jelena Stipanić
Showdown	OŠ, SŠ	Gašper Tanšek

7.3. SREDNJA ŠOLA

V Zavodu smo izvajali program Srednjega poklicnega izobraževanja – Administrator. Pouk je potekal v skladu s predmetnikom za DRUGI in ČETRTI letnik.

V predmetniku so poleg splošno izobraževalnih predmetov tudi strokovni moduli, odprti kurikul, praktično usposabljanje pri delodajalcu in interesne dejavnosti.

V šolskem letu 2012/13 je četrti letnik programa Administrator zaključil šolanje z zaključnim izpitom. Uspešni so bili vsi učenci.

Izvajamo tudi program Ekonomski tehnik. V šolskem letu 2012/2013 smo izvajali 1. letnik.

SEZNAM DIJAKOV IN ODDELKOV

RAZRED	letnik	Število učencev	Razrednik
Administrator	2.	5	Tatjana Murn
Administrator	4.	6	Darja Lukan
Ekonomski tehnik	1.	3	Marija Jeraša

Pouk se je pričel ob 8.00 uri. Glavni odmor je bil od 10.25 do 10.50 ure.

V šolskem letu 2012/13 nismo imeli skupnih govorilnih ur, saj se je v preteklih letih izkazalo, da se starši zaradi oddaljenosti težko udeležijo skupnih govorilnih ur. Učitelje so lahko poklicali ali pa prišli na govorilne ure ob dogovorjenih terminih in se z njimi pogovorili.

V mesecu juniju govorilnih ur ni bilo.

INTERESNE DEJAVNOSTI

V srednji šoli so se dejavnosti realizirale po urah.

INTERESNE DEJAVNOSTI	2. ADM	4. ADM	1. ET
1. Športni dan	Adrenalinski park oktober 2012 (6 ur)		Adrenalinski park oktober 2012 (6 ur)
2. Športni dan	Zimski športni dan 11. marec 2013 (6 ur)	Zimski športni dan 11. marec 2013 (6 ur)	Zimski športni dan 11. marec 2013 (6 ur)
3. Športni dan	Drsanje 19. februar 2013 (6 ur)	Drsanje 19. februar 2013 (6 ur)	
4. Športni dan			Pot ob žici 10. maj 2013 (6 ur)
1. Kulturni dan	Gledališka predstava februar 2013 (4 ure)	Gledališka predstava februar 2013 (4 ure)	Gledališka predstava februar 2013 (4 ure)
2. kulturni dan	Ogled razstave april 2013 (4 ure)		Ogled razstave april 2013 (4 ure)
	Obisk Poštno logističnega centra v Ljubljani 22. 01. 2013 (3 ure)	Obisk Poštno logističnega centra v Ljubljani 22. 01. 2013 (3 ure)	Obisk Poštno logističnega centra v Ljubljani 22. 01. 2013 (3 ure)
	Obisk Banke Slovenije 22. november 2012 (3 ure)	Obisk Banke Slovenije 22. november 2012 (3 ure)	Obisk Banke Slovenije 22. november 2012 (3 ure)
Prosta izbira dijakov	4 ure	5 ur	7 ur

VODJA posameznih interesnih dejavnosti:

- športni dnevi: Gašper Tanšek
- kulturni dnevi: Tatjana Murn
- obiski ustanov: Darja Lukan

PROJEKTI TEDEN

Projektne teden smo izvedli v času od 25. 03. 2013 do 29. 03. 2013.

Tema: **PRAKTIČNO SPOZNAVANJE STORITVENE DEJAVNOSTI**

Dijaki so se že pred pričetkom projektne sestali na skupnem sestanku z ravnateljico, hišnikom Stanetom, vzgojiteljem in določenimi učitelji ter se seznanili s potekom

projektne tedna. Dijake smo razdelili v 4 skupine, določili vodje skupin in njihove posebne zadolžitve.

Prvi dan so vodje skupin in hišnik nakupili barvo in ostali material, ostali dijaki pa pripravili vse potrebno za beljenje sob v dijaškem domu.

V torek, sredo in četrtek so vsi dijaki belili sobe.

V petek so izvedli čistilno akcijo ter se na koncu zbrali in izmenjali mnenja o izvedbi projektne tedna. Dijaki so bili s potekom in izvedbo del zelo zadovoljni.

Pobeljeni sta bili Matijeva in Kajina soba v 2. nadstropju dijaškega doma ter Denisova soba in kuhinja v 3. nadstropju dijaškega doma.

PRAKTIČNO USPOSABLJANJE Z DELOM

Dijaki 2. in 4. letnika ADM so opravljali 2-mesečno (8-tedensko) praktično usposabljanje pri delodajalcu po naslednjem razporedu

2. letnik ADM	04. 09. - 26. 10. 2012
2. letnik ADM	22. 04. - 21. 06. 2013

Dijaki 1. letnika ET so opravljali 2-tedensko praktično usposabljanje pri delodajalcu po naslednjem razporedu

1. letnik ET	05. 11. - 16. 11. 2012
--------------	------------------------

Organizator praktičnega usposabljanja je bila Darja Lukan.

Za dijake srednje šole je bil pouk organiziran v 2 ocenjevalnih obdobjih.

7.4. DOMSKA VZGOJA

Vzgojni program

Vzgojno delo je potekalo v popoldanskem času in je bilo organizirano v dveh vzgojnih skupinah. Vsaka vzgojna skupina je imela svojega vzgojitelja in sledila svojemu urniku. Vzgojitelji so izvajali tudi nočno dežurstvo pri učencih in pokrivali čas od 14.00 ure do 8.00 ure naslednjega dne.

Popoldansko vzgojno delo se je izvajalo od ponedeljka do četrтка popoldne, v petek od 12.00 do 16.00 ure ter v nedeljo od 19.00 ure dalje.

Vzgojni program je sledil naslednjim vzgojnim smotrom:

- vsebine so povezane in nadaljujejo dopoldansko delo
- učence privajamo na življenje v skupini
- na medsebojno strpnost in pomoč
- ustrezno higieno
- prizadevali si bomo za razvijanje zdravega tekmovalnega duha in ustvarjalnost
- se vključevali v širši družbeni prostor in povezovali z okoljem
- in vzpodbujali k učenju aktivnega preživljanja prostega časa.

Vzgojna skupina	število	vzgojitelj
VZGOJNA SKUPINA 1	9	Klemen Bajc, Dušan

		Škafar
VZGOJNA SKUPINA 2	8	Monika Šivic, Tina Cortes Simoes

OBOGATITVENE DEJAVNOSTI

- nadaljevanje izvajanja programom MEPI (Tina Cortes Simoes)
- športne aktivnosti (AIKIDO, plavanje v Tivoliju, gollbal, rekreacija) - Klemen Bajc
- kulturno umetniške dejavnosti - Tina Cortes Simoes
- kuharske delavnice (sreda) – Monika Šivic in Klemen Bajc
- glasbene urice - Dušan Škafar in Monika Šivic
- ustvarjalne delavnice - vsi vzgojitelji
- pripravimo si zajtrk - vsi vzgojitelji

7.5. MOBILNA SLUŽBA

Mobilno službo, oziroma tim učiteljev, ki se je preimenoval v službo za pomoč inkluziji, je izvajal dodatno strokovno pomoč in razširjen obseg dodatne strokovne pomoči.

Mobilni učitelji in učitelji za dodatno strokovno pomoč so opravljali naslednje naloge:

- nudili dodatno strokovno pomoč pri pouku in izven njega
- nudili razširjen obseg dodatne strokovne pomoči v obliki pouka specialnih znanj, ki je potekal individualno ali v skupinski obliki
- izvajali individualno delo z učenci, učitelji in starši
- mobilni tiflopedagogi - koordinatorji so sodelovali pri pripravi in evalvaciji individualiziranega programa v vrtcih, OŠ in SŠ na področju cele Slovenije
- pri obravnavi predšolskih in šolskih otrok z okvaro vida je mobilna služba nudila pomoč staršem, vzgojiteljem, učiteljem in vsem pristojnim službam
- izvajali seminarje za strokovne delavce v VIZ, delavnice za starše otroke z okvaro vida
- sodelovali pri pripravi prilagoditev za eksterno preverjanje znanja (NPZ, POKLICNA MATURA, MATURA)
- svetovali pri izbiri ustreznih pripomočkov in njihovi nabavi (lupe, učbeniki v povečane mtisku)

Oblike pomoči:

- dodatna strokovna pomoč in razširjen obseg dodatne strokovne pomoči se je izvajal v različnih oblikah (npr.: tečajih ali kontinuirano enkrat tedensko/na 14 dni)
- izvedba seminarjev za učitelje in vzgojitelje, seminarjev za uporabo prilagojene računalniške opreme za slepe in slabovidne
- izvedba tematske delavnice za učence OŠ po posameznih triadah, predvidoma dvodnevne
- izvedba dvodnevniških tematskih delavnic za dijake
- izvedba tematskih delavnic za starše otrok, ki so usmerjeni v program predšolske vzgoje s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo
- izposoja specialne opreme (prilagojene računalniške opreme) v Zavodu za učence in dijake, ki se šolajo v večinskih šolah
- izposoja prilagojenih učbenikov za slepe in slabovidne učence OŠ
- prilagajanje učnih gradiv v brajici
- izposoja didaktičnih pripomočkov

Več o dejavnostih najdete na spletni strani Zavoda pod naslovom Katalog dejavnosti 2012-13.

Katalog dejavnosti za šolsko leto 2012/13 je kot priloga Letnemu delovnemu načrtu.

8. ZGODNJA OBRAVNAVA

V šolskem letu 2012/13 smo pričeli z izvajanje zgodnje obravnave, saj nam je MIZKŠ odobrilo dodatno delovno mesto za izvajanje programa. Program zgodnje obravnave je izvajala Dragana (Spasojević) Žunič v sodelovanju s svetovalno službo. Delo je potekalo individualno s posamezno družino in otrokom. Kaže se velika potreba po obravnavi na domu, ki pa jo žal še nismo uspeli realizirati, saj ni rešeno financiranje potnih stroškov. Trenutno je v obravnavi 37 otrok s področja celotne Slovenije. Obravnave se izvajajo v vrtcu v Krškem, na MDSS MB ter v Ljubljani na Zavodu. Starši sami pokrivajo potne stroške, pri čemer jim Zavod pomaga z iskanjem donatorskih sredstev.

V šolskem letu 2012/13 so bile poleg izvajanja programa zgodnje obravnave realizirane še sledeče aktivnosti:

- oblikovana in aktivno delujoča je spletna stran za zgodnjo obravnavo na uradni spletni strani Zavoda,
- oblikovan in aktivno delujoč je forum za starše in strokovne delavce,
- oblikovana je zbiranka Zavoda – zgodnja obravnava, ki čaka na tisk
- oblikovana je elektronska oblika vodenja dokumentacije,
- objavljeni so strokovni članki za starše in druge delavce,
- programa Zgodnje obravnave se je promoviral na različne načine (udeležba na Izobraževalnih dnevih, povezovanje z Otroškim oddelkom na Očesni kliniki v Ljubljani in drugih mestih Slovenije, povezovanje z Društvom slepih in slabovidnih v Ljubljani in Mariboru, terensko delo v Mariboru in Krškem...).

Sistematično smo začeli izvajati diagnostiko in ocenjevanje funkcionalnega vida pri slabovidnih otrocih in mladostnikih. Na osnovi pregleda je bilo izdano poročilo in priporočilo za delo v vrtcu ali šoli. V šolskem letu 2012/2013 je bilo pregledanih in ocenjenih 15 otrok znotraj Zavoda ter 28 otrok zunaj Zavoda.

9. SVETOVALNA SLUŽBA

Socialna delavka (Lena Pavli-Fister)

V šolskem letu 2012/13 je potekalo delo ob upoštevanju temeljnih smernic in načel svetovalnega dela na naslednjih področjih:

Načrtovanje, spremljanje in evalvacija dela šole in šolskega svetovalnega dela:

- posvetovanje in sodelovanje z vodstvom šole in drugimi strokovnimi delavci – celo šolsko leto
- spremljanje opravljenih nalog .

Svetovalno delo z učenci in dijaki

- pomoč pri reševanju socialno-ekonomskih in drugih stisk učencev in dijakov
- individualna pomoč glede na potrebe in želje učencev oz. dijakov
- urejanje dokumentacije za izdajo dijaških izkaznic in nalepk za tekoče šolsko leto
- izdajanje potrdil o šolanju, prisotnosti med šolskim letom.

Svetovalno delo z učitelji in vzgojitelji

- sodelovanje na strokovnih in učiteljskih zborih
- sodelovanje na konferencah učiteljskega zbora in aktiva vzgojiteljev
- posveti z učitelji in vzgojitelji glede izvajanja pouka oz. vzgoje v dijaškem domu po potrebi
- sodelovanje pri pripravi individualiziranih programov in evalvacijah

Svetovalno delo s starši

- sodelovanje na roditeljskih sestankih po potrebi
- svetovanje staršem in družinam
- pomoč in svetovanje pri organiziranju dnevnih in tedenskih prevozov otrok
- individualno delo s starši po potrebi
- svetovanje ob pojavu kakršnihkoli vprašanj oz. dilem ob pogovorih v času govorilnih ur ali po telefonu
- nudenje informacij v zvezi z uveljavljanjem pravic na CSD, ZZS

Druge naloge:

- vodenje dokumentacije šolske svetovalne službe v skladu s predpisano zakonodajo
- priprava podatkov in izračun mesečnih zahtevkov za potne stroške učencev
- priprava in pošiljanje obvestil za starše
- izdaja potrdil dijakom o bivanju, šolanju...za štipendijo, otroški dodatek, zdravstveno zavarovanje, študentski servis
- izpolnjevanje periodičnih obrazcev zavoda za statistiko
- sodelovanje z Zavodom za zdravstveno zavarovanje: izdajanje potrdil za uveljavljanje pravic pri nabavi tehničnih pripomočkov za slepe in slabovidne in nabavi ortopedskih pripomočkov
- izdajanje potrdil o celoletni prisotnosti otrok v zavodu ali doma za CSD za otroški dodatek in dodatek za nego
- posredovanje poročil Zavodu za šolstvo v zvezi z usmerjanjem ali preverjanjem ustreznosti usmeritve
- nadomeščanje strokovnih delavcev po potrebi oz. po navodilu ravnateljice
- sodelovanje z zunanjimi institucijami (CSD, MDSS, občinami...).
- priprava seznama vseh obravnavanih otrok v službi za pomoč inkluziji (SPI)
- urejanje dokumentacije obravnavanih otrok v SPI (odločbe, dopisi šol, poročila idr..)
- sodelovanje na sestankih aktiva SPI
- sodelovanje s starši osnovnošolskih otrok iz integracije in občinami glede povrnitve potnih stroškov
- priprava in izdaja potrdil o prisotnosti učencev iz integracije pri izvedbi RO v ljubljanski, koroški in mariborski regiji glede povrnitve potnih stroškov za tekoče šolsko leto
- pošiljanje obvestil za dijake iz integracije glede izvedbe tematskih delavnic (TD)
- priprava potrdila o udeležbi učencem in dijakom na TD
- svetovanje in pomoč staršem otrok v integraciji pri uveljavljanju drugih pravic, pridobivanju sponzorskih sredstev, priporočil, mnenj ipd.
- sodelovanje v enoti za zgodnjo obravnavo slepih in slabovidnih otrok (po potrebi)
- pomoč pri nabavi kart za mestni potniški promet
- predstavitev vloge svetovalne službe študentom
- priprava gradiva in sodelovanje pri izvedbi informativnega dneva
- spremljanje učencev na športnih in naravoslovnih dnevih.

Psihološka služba (Sabina Šilc)

V skladu s smernicami šolske svetovalne službe in strokovno usposobljenostjo je bilo delo usmerjeno na področja dejavnosti pomoči, razvojnih in preventivnih dejavnosti ter dejavnosti načrtovanja in evalvacije. Pri svojem delu je psihologinja upoštevala tri temeljna načela svetovalnega dela: dobrobit učenca, prostovoljnost (razen v primerih ogroženosti) in zaupanja.

Delo je obsegalo spremljanje spoznavnega, čustvenega in socialnega razvoja otrok ter okoljskih dejavnikov, ki vplivajo na njihov razvoj, individualne in skupinske obravnave otrok, aktivnosti v okviru Enote za zgodnjo obravnavo in Enote za diagnostiko in ocenjevanje, pripravo delavnic socialnih spretnosti za učence in dijake, sodelovanje s starši in svetovanje staršem, sodelovanje s strokovnimi delavci in zunanjimi ustanovami, pripravo delavnic in predavanj, sodelovanje pri postopkih vpisa v srednjo šolo pri Zavodu, sodelovanje pri predstavitvah Zavoda, hospitacije v razredih, vodenje psihološke dokumentacije in druga dela po navodilih ravnateljice.

Posebna pozornost je bila namenjena

1. posameznim otrokom ali skupinam otrok v zavodu, ZO, v inkluziji
2. učiteljem/vzgojiteljem v zavodu, inkluziji in zunanjimi na delavnicah
3. staršem otrok v Zavodu, otrok v inkluziji, otrok v ZO
4. izvedbi predavanj in delavnic za starše, prostovoljce, otroke
5. pisanju člankov za spletno stran za starše
6. sodelovanju v različnih projektih in delovnih skupinah
7. izboljšanju prehrane v zavodu (boljša podpora nevrofiziološkim potrebam otrok)- delovna skupina, pisanje člankov, skupina hujšanje, sprememba jedilnikov...
8. sodelovanju v projektu Early Intervention
9. sodelovanju pri zbiranju in skladiščenju pripomočkov in igrač, kot tudi z vzpostavitvijo izmenjave oblačil za naše uporabnike
10. urejanju zavoda
11. organiziranju izdelave predstavitvenih brošur o zavodu
12. pridobivanju donacij
13. vzpostavljanju pogojev za pripravo senzornih sob
14. pripravi in obnovitvi sobe za starše
15. vzpostavitvi novega načina dela v domu in urejanja stanovanja za samostojno življenje dijakov
16. organiziranju in vodenjem prakse študentov
17. sovođenju prostovoljstva v Zavodu
18. vodenje projekta e-dokumentacije.

10. ENOTA ZA PRIPOMOČKE (Nastja Strnad)

V enoti za pripomočke so sodelovali Saša Ogrizek, Albert Tomič, Jurij Auer, Nina Schmidt, Nataša Podgornik in Nastja Strnad.

Enota za pripomočke je skrbela za: delovanje knjižnice, delovanje učbeniškega sklada, specialno, računalniško in programsko opremo, didaktične pripomočke, prilagoditev in tisk gradiv v brajici in Vrt čutil.

10.1 KNJIŽNICA (Nina Schmidt)

Knjižnica je bila letos gostiteljica prakse našega dijaka Januza Nishorija, ki je ob podpori knjižničarke popisala knjige v brajici za odpis, ki jih bodo sprejeli v arhiv NUKa.

Prilagodili smo 8 pravljic za otroke v brajico ter od teh pri 3 priredili ilustracije za slepe. Knjižničarka je opravila obisk z branjem pravljice in delavnico na temo pravljice v vrtcu in OVI programu. V razredih je v času nadomeščanj izvedla Knjižnično informacijska znanja.

Knjižnico smo obogatili z nakupom treh strokovnih literatur (43,4€), 125 enot gradiva nam je bilo podarjeno (podatek velja za celotno leto 2012), od tega smo najbolj ponosni na 12 tipnih igroknjig za slepe.

Prilagojenih je bilo 9 naslovov učbenikov povečavi in brajici. Vpisanih je bilo 29 novih članov od tega 7 naših zaposlenih, 6 študentov in 7 zunanjih zaposlenih.

V COBISS je vnešenih 549 enot gradiva.

Učbeniški sklad (v sklopu knjižnice):

Iz sklada si je tekom celotnega šolskega leta učbenike izposodilo 63 uporabnikov, od tega 12 dijakov in 2 osnovnošolca iz Zavoda in 2 dijaka iz inkluzije. Dokupili smo dva učbenika za osnovno šolo. Nadaljevali smo z odpisom starih nepotrjenih učbenikov, pri tem smo pazili, da en izvod ostane v arhivu.

Do konca šolskega leta (avgust) bomo še zaračunali uporabnino ter eventualno obrabnino zaradi izgubljenih in poškodovanih učbenikov. Ministrstvo za šolstvo je krilo uporabnino osnovnošolcem, ki so si sposodili učbenike do konca oktobra 2012.

Oddelek za pripomočke

Dodatno smo izposodili 3 brajeve vrstice, 3 računalnike s programsko opremo za slepe, 2 računalnika s programsko opremo za slabovidne in eno elektronsko povečevalo MyReader, 7 bralnih mizic, 5 miz z dvizno bralno površino in 4 stare lupe s televizijskim zaslonom. Ostala oprema je ostala v izposoji šolam, ki jo že imajo v izposoji.

Izposojali smo tudi didaktične pripomočke za slepe in slabovidne; kar so učitelji potrebovali za nazornejšo predstavitev snovi (zlasti tipne zemljevide in druge geografske ponazoritve). Izdelan je bil pripomoček za slepe za pisno seštevanje (Saša Ogrizek). V 2. nadstropju šole smo v kabinetu uredili skladišče specialne opreme in pripomočkov za izposajo.

Študentke inkluzivne pedagogike so za izpitne naloge pod mentorstvom dr. Aksinje Kermauner izdelale vrsto didaktičnih pripomočkov in iger, ki so na voljo izposoji otrokom in učencem z okvaro vida.

S pomočjo donacije LC VIVA in zbiranjem igrač smo uspeli z izposajo igrač staršem predšolskih otrok z okvaro vida.

Šolam smo po naročilu pošiljali zelene tekste v brajici. Sodelovali smo z RICem pri prilagajanju NPZjev za slepe. Prilagodili smo tekmovanje v logiki za 5. in 7. razred osnovne šole za slepi učenki in prav tako tekmovanje Matematični kenguru. Strokovno pomoč glede uporabe tehnik za slepe in zapisa brajice smo nudili Zadrugi d.o.o. pri prilagajanju Fenološkega parka v Tivoliju, ki bo namenjen tudi slepim, pa turistični organizaciji iz Laškega, študentom, Prirodoslovnemu muzeju Slovenije, Ribniškemu rokodelskemu centru ter Radovljiškemu muzeju. Tekste v brajici so potrebovali še organizacija SmetUmet za tipno knjigo ob otvoritvi EPK v Mariboru. Prav tako so študentke Inkluzivne pedagogike naročale tekste v brajici za tipne slikanice in knjige, ki so jih izdelale.

Naredili smo tudi izbor učbenikov, ki jih bomo prilagodili za slepe in slabovidne za prihodnje šolsko leto 2013/14.

Vrt čutil je v letošnjem šolskem letu obiskalo približno 600 ljudi. Na delavnice in predstavitve Zavoda so prihajali iz vrtcev, osnovnih šol, srednešolci, študentje in posamezne skupine odraslih. Vrt smo namenili tudi nekaj rojstnodnevnim praznovanjem. V izdelavi so novi napisi rastlin v brajici za Vrt čutil.

11. PREHRANA (Klemen Bajc)

Na šoli so bili organizirani trije obroki zajtrk, malica in kosilo. V domu za učence in dijake pa še popoldanska malica in večerja. Hrana, ki se je pripravljala v zavodski kuhinji, je bila pripravljena po smernicah HCCP.

Vodja šolske prehrane, je skrbel za uravnotežene jedilnike in za izvajanje dela v skladu z zakonom in pravilniki, ki urejajo to področje. Pri načrtovanju in pripravi obrokov sta se uporabljala praktikum jedilnikov zdravega prehranjevanja v vzgojno izobraževalnih ustanovah in načela zdravega prehranjevanja.

Obroki prehrane:

- zajtrk od 6⁰⁰ do 8⁰⁰
- dopoldanska malica od 10²⁵ do 10⁴⁵
- kosilo od 12²⁵ do 14³⁰
- popoldanska malica 16³⁰ do 17⁰⁰
- večerja od 18³⁰ do 19⁰⁰

Vzgojno izobraževalne dejavnosti povezane s prehrano:

Preko vzgojno izobraževalnih dejavnosti smo več pozornosti posvečali razvijanju zavesti o zdravi prehrani, kulturnemu prehranjevanju, učencem in dijakom smo poizkušali vzbuditi odgovornejši odnos do sebe, svojega zdravja in okolja.

Pogovori pri razrednih urah in na roditeljskih sestankih

- ozavestiti učence, da sadje in zelenjava pomembno vplivata na naše zdravje
- prenašanje dobrih prehrabnih navad v družino

Pri prehrani

- povečati število obrokov sadja in zelenjave
- zmanjšati št. obrokov z nezdravimi živili

Pri pouku gospodinjstva in vos-a

- učenje priprave zdrave kakovostne hrane z uporabo varnih in varovalnih živil

Pri delavnicah povezanih s prehrano ali zdravim načinom življenja

- informirati mlade o škodljivosti kajenja, pitja alkohola, uporabe mamil

Pri aktivnostih v času opoldanske vzgoje

- skrb za zdrav način življenja
- obisk prireditelj, sejmov, bazarjev na temo zdrave prehrane
- pogovori in učenje na temo rednega prehranjevanja

Pri naravoslovnih dnevih

- ogled razstav in sejmov na temo prehrane in zdravega načina življenja,
- ogled obratov predelave živil

Pri pouku športne vzgoje, športnih krožkih in športnih dnevih

- gibanje, športne igre, plavanje, fitnes, sprehodi

II. DRUGE DEJAVNOSTI

12. KOORDINACIJA PROGRAMA MESTNE ZPM (Branka Terpin)

Zadolžena sem bila za izvajanje nekaterih dejavnosti programa Mestne zveze prijateljev mladine Ljubljana, ki se jih lahko udeležijo tudi slepi in slabovidni otroci. Slepo gluha učenka Zavoda se je udeležila 11-dnevnega letovanja v otroškem letovišču Pacug. Letovanje so ji omogočili v okviru FIHO.

13. MEDNARODNO PRIZNANJE ZA MLADE MEPI (Tina Cortes Simoes)

Letos je bronasto stopnjo nadaljevalo 5 mladostnikov (zaradi precejšnjih šolskih obveznosti so letos napredovali počasi in s presledki), pristopil pa je še en učenec, ki je skoraj dokončal prostovoljno delo. Skupina za pripravo na odpravo se ni redno sestajala, ker se udeleženci niso uskladili glede termina srečanj (prakse različnih terminov ter različno dolg pouk).

14. PROSTOVOLJSTVO (Tina Cortes Simoes, Sabina Šilc)

Letos smo imeli registriranih 33 prostovoljcev (15 študentov tiflopedagogike ter 15 študentov predvsem defektologije in socialnega dela) ter opravili preko 400 ur dela.

Prostovoljci so izvajali individualno delo z učenci in dijaki (učna pomoč, druženje, sprehodi in popestritev prostega časa) ter delo s skupino v razredu, spremljali na dnevih dejavnosti ali pomagali pri šolskih dogodkih, študent socialnega dela je izvajal skupino za fante v domu učencev in dijakov, skupina študentov tiflopedagogike pa je izvajala delavnice.

Začeli smo oktobra z uvodnim sestankom in usposabljanjem, preko leta smo imeli mentorska srečanja in organizirali različna predavanja ter zaključili pa junija s podelitvijo potrdil.

15. DAN ODPRTIH VRAT (Darja Lukan)

Dan odprtih vrat smo izvedli v soboto, 13. 10. 2012. Izveden bo v okviru dneva bele palice.

Namenjen je bil iskanju novih možnosti in prilagoditev za dijake z okvaro vida, ki opravljajo delovno prakso. Povabili smo dijake, njihove starše, organizatorje delovnega usposabljanja na srednjih šolah in širšo zainteresirano javnost.

Najprej je ga. D. Lukan predstavila srednjo šolo in povedala, kakšne so njene izkušnje kot mentorica praktičnega usposabljanja z delom (PUD). Sledila je predstavitev »Navodil delodajalcem za vodenje dijakov s posebnimi potrebami pri praktičnem usposabljanju z delom«. Pogledali smo si tudi film »Kaj morata dijak in delodajalec vedeti drug o drugem«. Naši dijaki so predstavili praktične izkušnje pri PUD. Svoje izkušnje so podali tudi mobilni učitelji. Gospa ravnateljica je predstavila rezultate mednarodnega projekta VISkiLab. Sledila je živahna diskusija, na kateri se je izkazalo,

da področje PUD še daleč ni sistemsko urejeno in da imajo težave z organiziranjem in izvajanjem PUD tudi mentorji po ostalih srednjih šolah. To področje bo potrebno čim prej urediti. Obiskovalci so si nato ogledali še delovno mesto za dijake z okvaro vida.

Dneva se je udeležilo približno 70 obiskovalcev.

16. OBISK DIJAKOV ZAVODA ZA SLEPO IN SLABOVIDNO MLADINO V SARAJEVU (Branka Terpin, Sašo Ogrizek)

Skupina petih dijakov se je konec aprila 2013 na povabilo Zavoda za slepe Sarajevo udeležila tedna odprtih vrat. Srečanja so se udeležili tudi slepi dijaki iz Kosova, Zagreba, Beograda. Med štiridnevnim bivanjem je bilo organizirano golbal tekmovanje. Dijaki so si ogledali Center slepih Sarajevo in se družili z udeleženci srečanja. Ogledali so si znamenitosti mesta in bili na izletu na planini. Dijaki so bili ob povratku zelo veseli in polni lepih spominov.

17. SKRB ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO OTROK (Danijel Turecki)

V šolskem letu 2012/2013 je bilo na pediatričnem sistematskem pregledu pregledanih 23 učencev. Dva učenca nista bila pregledana zaradi bolezni, dva pa sta pregled opravila pri svojem osebnem zdravniku. Pozornost je bila usmerjena predvsem na to, da so bili otroci redno cepljeni in da so redno obiskovali razne specialistične ambulante, v katere so bili naročeni (ortoped, okulist, otolog, nevrolog, endokrinolog, nefrolog, zobozdravnik,...). Pri sistematskem pregledu smo opazili največ odstopanja pri nepravilni drži (okrogel hrbet, skolioza, lordoza,...) in povišani telesni teži.

Skozi celo leto smo bili pozorni na sestavo jedilnikov in dieto učencev, katerim je bila predpisana.

Redno so bile organizirane preventivne dejavnosti o škodljivosti in posledicah nezdravega načina življenja (alkohol, kajenje, droge,...).

Poskrbeli smo za vse ustrezne preventivne ukrepe glede varnosti in zdravja učencev.

18. ŠOLSKI SKLAD ZAVODA ZA SLEPO IN SLABOVIDNO MLADINO LJUBLJANA

Šolski sklad Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana je ustanovljen za enote, ki delujejo pod okriljem Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana: osnovno šolo z rednim programom, osnovno šolo s prilagojenim programom, srednjo šolo, enoto vrtca ter dom. Sklad pridobiva sredstva iz prispevkov domačih in tujih fizičnih ter pravnih oseb, donacij, zapuščin in drugih virov ter financira dejavnosti posameznega razreda ali oddelka, ki niso sestavina vzgojnega ter izobraževalnega programa oziroma se ne financirajo iz javnih sredstev. S sredstvi sklada se lahko nakupuje nadstandardna oprema, zagotavlja se sredstva za spodbujanje razvojne in raziskovalne dejavnosti učencev ter pomoč socialno šibkim otrokom oziroma učencem.

Šolski sklad ima upravni odbor s predsednikom in 6 člani. Člani upravnega odbora so sestavljeni iz treh predstavnikov Zavoda, ki jih predlaga Svet Zavoda ter štirih predstavnikov staršev, ki jih predlaga svet staršev, vsi člani upravnega odbora pa so imenovani s strani sveta staršev. V Šolski sklad Zavoda so bili iz vrst delavcev imenovani: Klemen Bajc, Lena Pavli Fister in Nina Schmidt.

Šolski sklad je imel dve srečanji. 1. konstitutivna seja je bila 31. 01. 2013, kjer smo izvolili predsednico Nino Schmidt in namestnico Sašo Petrovčič Vučko. Na drugem sestanku, ki je bil dne, 21. 03., smo sprejeli Pooblastilo ravnateljici, v katerem se določi, da lahko ravnateljica sama odloča do vrednosti 100 €, če gre za individualne vloge in niso vezane na nadstandardne dejavnosti ter pripravili plan dela, kako pridobivati sredstva ter se odločili za objavo na naši internetni strani ter pobiranje prostovoljnih prispevkov po položnici v začetku šolskega leta.

V Šolski sklad Zavoda iz vrst predstavnikov staršev bodo imenovani na prvi seji Sveta staršev.

Ravnateljica Zavoda:
Katjuša Koprivnikar, l. r.

Predsednica Sveta Zavoda:
Tatjana Murn, l. r.

ŽIG ZAVODA: